

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Rugsėjis – September 22, 1983 Nr.36
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kaip bausti sovietus?

Pasirinkimas nėra labai didelis

Vytautas Meškauskas

Jei patikėti buv. karo aviacijos žvalgybos viršininkui atsgen. Keegan, susijaudinimas šiame krašte dėl P. Korėjos lėktuvo numušimo yra beveik lygus pasipiktinimui po japonų Pearl Harbour užpuolimo. Tačiau JAV pradėjo karą su Ašies valstybėmis. Ši kartą tik klausama ką galima padaryti ir po ilgesnių ar trumpesnių svarstymų prieinama išvada, kad nedaug, o ir įmanomas nubaudymas faktinai daugiau pakenks JAV negu Sovietų Sąjungai!

Už tai reikėtų dėkoti atominėi bombai. Tas pats Keegan, paklaustas CNN TV programoje ką galima būtų padaryti, galėjo pasiūlyti tik uždaryti visus sovietų konsulatus Amerikoje, paliekant ambasadą Washingtone, kad būtų galisu kuo kalbėtis.

Newsweek kolumnistas George F. Will, rašydamas tuo pačiu klausimu, siūlo išnaudoti kreditą kaip strateginį ginklą. Kaip žinia, vakarinių valstybių bankai yra paskolinę daug pinigų sovietų satelitams, kurie dabar neturi iš ko grąžinti savo skolų. Bankai susilaiko nuo griežtesnio skolų atidavimo reikalavimo, nes geriau laikyti tas skolas knygoje, negu nurašyti jas į nuostolius. Tokia situacija reikalaujanti valstybių įsikišimo. Jos galėtų atpirkti iš bankų jų pretenzijas į satelitus, sakykim, už 25 ar 50 nuošimčių jų nominalinės vertės ir paskelbti skolininkus nepildančius savo išpareigojimų. Skolininkai negalės gauti naujų kreditų kitur, kaip tik iš Vakarų valstybės išdu, o tie galės paskolas susieti su politinėmis sąlygom. Žinoma, bankai dėl to nukentėtų, tačiau faktinai tai būtų tik jų balansų gražinimas į tikrovę.

Dabar yra taip, kad pvz. Lenkijai prailginant skolų mokėjimą, ji (Lenkija) moka už tas skolas 6%, t.y. dvigubai mažiau negu patiems amerikiečiams reikia mokėti užtraukiant paskolas ant savo namų. Tačiau tos padėties pakeitimui reikia tiek daug pasiryžimo ir sutarimų, kad pats George Will tam nedaug tiki. Girdi, diplomatinis minuetas bus tęsiamas toliau ir greičiau už raketos, numušusios lėktuvą, greitai vėl prasidės 'business as usual', ypač biznieriams.

Likimo ironija panorėjo, kad JAV negalėtų išnaudoti ir kito savo strateginio ginklo - maisto produktų pertekliaus. Reagano administracija sutarė su sovietais parduoti jiems nemažiau 9 mil. tonų javų i metus ir JAV išpareigojo to pardavimo nesieti su jokiais

kitais įvykiais. Tiesa, tai egzektinis susitarimas, kuriam nereikia kongreso pritarimo, bet nuo jo JAV galėtų atsakyti tik karui kilus ir jis sieja naują administraciją po 1984 metų rinkimų! Jei prie to pridėsime, kad šių metų pašarnių javų derlius yra tik pusės pereinamųjų metų derliaus, matome, kad ir antras vadinamųjų strateginių ginklų yra sunkiai panaudojamas.

Diskusijose dėl sovietų nubaudymo yra prisimintinas dar vienas įdomus faktas. Atsimenate garsų Lenino posakį, kad kapitalistai sovietams paduos virvę jiems patiems (kapitalistams) pakarti? Pasirodo, kad panašią mintį daug anksčiau buvo iškeles caro ministris pirmininkas grafas Vitte, aiškindamas savo valdovui, kad tik paskolomis iš Vakarų, kurie jas mielai duos, Rusija galės ne tik pavyti Vakarų, bet ir su kais konkuruoti...

Žinia, galutiniai rezultatai nėra taip lengvai įžiūrimi. JAV po karo padėjo atsikurti Vakarų Europai ir Japonijai. Tų gaminiai konkuruoja su JAV, tačiau JAV bent kol kas dėl to nedaug nukentėjo, nes jų ūkis persitvarkė ir gyvenimo lygis nenusmuko, bet pakilo. Jose, nepaisant nedarbo, šiandien dirba daugiau žmonių negu bet kada. Visoki socialiniai pasikeitimai Vakarų valstybėse faktinai užtikrina visiems jeigu ne gerbūvi, tai bent pakenčiamą pragyvenimą, kurio komunistai, nepaisant visų iš savo pavaldinių pareikalautų aukų, nepajėgė jiems duoti iki šiai dienai.

Kam reikalinga revoliucija Vakaruose? Ji reikalinga tik

Trys didieji Dirvos bendradarbiai susitikę Clevelande: Bronys Raila, Vytautas Alantas ir J. Garlos nuotr.

KNYGA 'KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS' PASITINKANT

Naujos Bronio Railos knygos "Kitokios Lietuvos ilgesys" sutiktuves Clevelande, kurias surengė š. m. rugsėjo 11 d. Vilties Draugija, Dirva ir Tėvynės Garsų radijo valandėlė, praėjo gražiai. Į Lietuvių Namų gražiai papuoštą salę susirinko šimtinė svečių, turėjusių progos ne tik įsigyti naują knygą su autoriaus parašu, bet ir išgirsti jį patį kalbant, bei išklausti vieną iš jo kalbų pasakytų į Lietuvą per Laisvės radiją.

komunistiniame pasaulyje, kad išvaduotų tautas iš beprasmiškos vergijos. Po truputį ta mintis išgalės ir Rytuose, bet iki to laiko dar turėsime pergyventi daug nemalonių valandų.

Prie knygų pardavimo stalo: p. Žygienė, Taraška ir Vl. Blinstrubas. J. Garlos nuotr.

Tarp svečių buvo ir reti svečiai Clevelande, kaip rašytojas Vytautas Alantas

su ponia iš Detroito ir Dirvos politinis komentatorius, redakcijos narys, Vytautas Meškauskas su ponia iš Floridos.

Popietę atidarė Vilties draugijos pirmininkas dr. Danielius Degėsys šiais žodžiais:

Vilties draugijos valdyba, kartu su Dirvos redaktorium, Vytautu Gedgaudu bei Tėvynės Garsų radijo vedėju, Juozu Stempužiu, ryžosi bendrom jėgom rengti naujausios Bronio Railos knygos, Kitokios Lietuvos Ilgesys, sutiktuves.

Bronys Raila yra visiems labai gerai žinomas kaip nepakeičiamas publicistas ir produktingas rašytojas. Mums taip pat yra labai malonu, kad su mumis šioje popietėje dalyvauja Dirvos nuolatinis ir nenuilstantis

(Nukelta i 2 psl.)

Dalis publikos sutiktuvese. Prieky sėdi: Br. Raila, D. Railienė, Vyt. Alantas, I. Alantienė, dr. H. Brazaitis, T. Brazaitienė, V. Gedgaudas. Už jų V. Meškauskas, A. Laikūnas ir kt.

J. Garlos nuotr.

Bronys Raila pasirašo savo knygą Gražinai Plečkaitienei ir Danai Ramonienai. Gilumoje Vyt. Alantas kalbas su buvusiu savo bendradarbiu Lietuvos Aida Leonavičiumi.

Dr. D. Degėsio nuotr.

'Kitokios Lietuvos ilgesys'...

(Atkelta iš 1 psl.)

politikos komentatorius ir įžvalgus mūsų visuomeninės veiklos kritikas Vytautas Meškauskas su ponija, ir taip pat žymus žurnalistas, Dirvos aštuonių novelių laureatas bei eilės knygų autorius Vytautas Alantas su ponija.

Kitokios Lietuvos Ilgesys knyga oficialiai buvo išleista Vilties draugijos leidyklos, bet faktinai jos leidimu, rinkimu ir spausdinimu rūpinosi tik vienas asmuo, būtent, Vytautas Gedgaudas, Dirvos redaktorius, todėl jam ir priklauso padėka.

Ekonominiai galvojant, šiuo metu lietuviškos knygos leidimas ir kūrimas yra

nedėkingas ir nuostolingas. Todėl mes stebimės ir džiaugiamės, kad nežiūrint visų sunkumų dar yra žmonių kurie ryžtasi rašyti knygas.

Bronio Railos knygos, Kitokios Lietuvos Ilgesys, leidimas būtų irgi susidūręs su ekonominiais sunkumais jei nebūtumėm turėję tai knygai išleisti mecenato, Kosto Ramono-Ramanauskos.

Tai yra mums gerai žinomo dr. Vlado Ramanauskos brolis. Kostas Ramonas pats pasisiūlė šios knygos leidimo išlaidas padengti su viena sąlyga, būtent, kad ta knyga nebūtų brangi ir tokiu būdu būtų prieinama didesniai skaičiui skaityto-

jų. Būtų gražu, kad Kosto Ramono pavyzdys pažadintų ir kitų, galinčių būti mecenatais sąžines ir tokiu būdu praturtintų mūsų lietuviškų knygų lobyną.

Šios popietės eigoje, su Bronio Railos kūryba mus supažindins Juozas Stempušis ir Vacys Kavaliūnas, o vėliau tars žodį ir pats autorius Bronys Raila. Man gi tenka maloni pareiga atidaryti knygos Kitokios Lietuvos Ilgesys sutiktuves ir padėkoti visiems prisidėjusiems prie šios popietės rengimo, ypač mūsų darbščioms šeiminkėms ponios Gražinai Plečkaitienei ir Danai Ramonienai ir taip pat Lietuvių Namų direktorių tarybai leidusiai naudotis šiomis patalpomis. Ačiū visiems.

Tolimesnę popietės programos vedimą perdavė Juozui Stempušui, kuris išsamiai supažindino publiką su autoriumi Broniu Raila, pabrėždamas, kad tai vieningas radijo publicistas, stipriai atkertas į sovietinės propagandos melus ir jo žodžiai pralenda geležinę uždangą ir pasiekia daugelio lietuvių ausis, kai tuo tarpu išeivijos spauda ten neįsileidžiama. Tokiomis radijo transliacijomis atliekamas labai svarbus informacinis darbas.

Po jo kalbėjo rašytojas Vacys Kavaliūnas apie Br. Railos rašymo stilių. Jo kalba spausdinama 5 psl.

Dar žodį tarė sutiktuose dalyvavę didelis Br. Railos draugas rašytojas Vytautas Alantas.

Pabaigoje pats autorius tarė žodį stipriai užakcentuodamas, kad kultūrinis darbas svarbus ne tik išeivijai, bet ir pavergtai tautai, tai yra pagrindinė sąlyga Lietuvos laisvės prisikėlimui. Jis taip pat iškėlė sumanymą, kad būtų sujungtos išmintingiausios lietuvių galvos svarstyti ir planuoti Lietuvos ateitį.

Pasibaigus programai,

■ Iš kitos pusės

Pasitaiko atvejų kada sunku pasisakyti "iš kitos pusės". Ką, pavyzdžiui, gali pasakyti apie naujos Bronio Railos knygos KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS pristatymą Clevelande? Galima tik pagirti autorių, leidėją, mecenatą, pristatymo rengėjus ir pravedėjus, o tai jau ne šios skilties uždavinys. Tai buvo kaip plakatas ant sienos — žinai, kad kitoje pusėje nieko nėra. Tačiau knygą parsinešus namo ir pradėjus vartyti pastebi, kad ir ji sudaryta iš... dviejų pusių lapų.

Pristatyme buvo keletą kartų linksniuojamas ŽURNALIZMAS plačiau nepaaiškinant to termino. Raila atsidavęs radijo žurnalizmui, kurį bene šešis metus jau praktikavęs N. Lietuvoje. Iš viso per Liberty radiją jis į Lietuvą jau pasakęs per du šimtus prakalbų, kurių pirmasis šimtas buvo pakartotas raštu VAIVOS RYKSTĖ vardu, o antrąjį dabar susilaukėm.

1982 m. rugsėjo 24 dienos prakalboje autorius paaiškino tų knygų paskirtį:

"... pasakyti žodžiai tik suskamba ir tuojau dingsta. O man kažkaip nesinorėjo, kad tos mintys ir žodžiai, kartą nuskambėję Laisvės radijo bangom, suvisam pradingtų be atbalsio ir pėdsakų."

Iš kitos pusės žiūrint autorius čia prasilenkia su žurnalizmo uždaviniu. Jis yra skelbti naujienas ar jų aiškinimą SAVO BENDRALAIKIAMS, tai ne kronikos rašymas atominį karą išgyvenusiems. Dėl to tikram žurnalistui — radijo ar kokiam kitam — turėtų būti labai sunku pralaukti beveik ištisus metus iki jo praėjusių metų rugsėjo 24 d. mintys išvystų dienos šviesą. Jau nekalbant apie 1980 ar 81 metų prakalbas. Bet ir tokioje liūdnoje situacijoje esama vilties spindulėlio. Kodėl pasakytą žodį nepaskelbti tuojau ne knygoje, bet laikraštyje? Juk Raila paliečia labai aktualias temas. Tam jis turi daug akyliau sekti gyvenimą dabartinėje Lietuvoje, kas daugumai išeivių jau ir prie geriausių norų neprieinama. Taigi nauda būtų abipusė: ir autoriaus mintys būtų tuojau pat žinomos, ir laikraštį būtų įdomiau skaityti. O tai irgi svarbu. Atimk tik spaudą, kokios nuomonės apie ją būtumėm, — kas liks iš viso mūsų gyvenime? Net ir į knygos pristatymą nebūtų kaip prisiskauti.

(vm)

sutiktuvių rengimo šeiminkės Gražina Plečkaitienė ir Dana Ramonienė pakvietė svečius nesiskirstyti bet dar pasivašinti prie stalų.

Rengėjai dėkoja ponios praturtinusioms savo kepsniais bufetą, skautėms Ramai Bublytei ir Julijai Gelažytei priimant svečius,

Vladui Blinstrubui platinusiam naują leidinį ir visiems kitiems vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie šios gražios popietės pravedimo. Nuoširdi padėka ir Lietuvių Namų direktorijai leidusiai pasinaudoti patalpomis.

Rama Bublytė ir Julija Gelažytė prie registracijos stalo.

J. Garlos nuotr.

Ponios Brazaitienė ir Meškauskienė dalinasi prisiminimais dr. D. ir R. Degėsių namuose.

Dr. D. Degėsio nuotr.

Po programos prie vaišių stalo Lietuvių Namuose: dr. D. Degėsis ir ponios Gaidžiūnienė, Račylienė ir Alantienė.

J. Garlos nuotr.

I. Alantienė, D. Railienė, R. Degėšienė ir V. Alantas prie vaišių stalo Degėsių namuose.

Dr. D. Degėsio nuotr.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros
numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.REIKIA ILGALAIKĖS BAUSMĖS
TARPTAUTINIAM NUSIKALTIMUI

Jeigu Japonijos orinio susi-
siekimo stotys nebūtų užrašę
rusų karo lakūnų ryšio su savo
vadovybe, kurios įsakymu jie
neginkluotą korėjiečių keleivi-
nį lėktuvą sekė daugiau kaip
dvi valandas iš nedidelio at-
stumo ir pagaliau be jokio ispė-
jimo sunaikino, šiandien apie
tą barbariškai įvykdytą trage-
diją težinotume tik tiek, kad iš
New Yorko per Aliaską skridęs
lėktuvas dingo be žinios, savo
nusileidimo vietos nepasiekęs.
Rusų nemalonumui ši kartą
taip negalėjo įvykti. Įvykis,
paaikškęs rusų kaltės įrodymams,
netrukus pasidarė tarp
tautinių skandalų. Iškilio net
abejonės, ar pašautasis lėktu-
vas iš tikrųjų buvo numuštas
sovietinėje teritorijoje, į kurią,
tiesa, buvęs per klaidą nuo
kurso nukrypdamas įskridęs,
bet bandęs grįžti į tarptautinę
erdvę. Statistika rodo, jog per
30 metų sovietiniai naikintu-
vai buvo užpuolę net 28 svetis-
mus lėktuvus - tiek karinius,
tiek civilinius - kurie neva pa-
žeidę jų teritoriją. Dalis tų lėk-
tuvų nutupdyta saugiai, kita
dalį žuvo su jais skridusiais,
tačiau niekada nužudytųjų
skaičius nebuvo toks didelis,
kaip dabar - 269. Kultūrin-
gojo pasaulio žmonėms tokia
žmogžudystė yra baisi, tačiau
sovietiniai rusai, savo ranko-
mis išbandę visas kankinimo
ir žudymo priemones, dėl to
nė kiek nesijaudina.

JAV ir kitų valstybių inicia-
tyva tragiškasis korėjiečių lėk-
tuvo sunaikinimas buvo per-
duotas JT saugumo tarybai iš-
spresti -- pareikalauti, kad
Sov. Sąjunga atskleistų visas
įvykio detales, atlygintų žu-
vusiųjų giminėms ir P. Korė-
jai už sunaikintą lėktuvą ir
pagaliau užtikrintų, jog atei-
tyje tokie dalykai nebepasika-
ratos. JAV atstovei pademon-
stravus juoston įkalbėtą rusų
lakūnų patvirtinimą, jog 'tai-
kinys sunaikintas', 'stebėjimas
baigtas', sovietinis atstovas pri-
pažino, kad tai padaryta per
klaidą: korėjiečių lėktuvas esą
laikytas amerikiečių šnipinė-
jančiu įrankiu ir dėl to visa at-
sakomybė tenkanti tik ameri-
kiečiams.

Kai kas tikėjosi, jog Europos
saugumo ir bendradarbiavi-
mo konferenciją Madride baig-
dami, susitikę valst. sekreto-
rius G. Shultz ir sovietų užs.
reikalų ministeris A. Gromyko

suras bendrą kalbą ir inciden-
tą atšaldys. Taip neįvyko.
Gromyko kalbėjo šaltai ir žiau-
riai, tartum rusams būtų nei
šilta nei šalta, ką pasaulis apie
jų įvykdytą žmogžudystę gal-
vos ir kaip į ją reaguos. Gali-
ma prileisti, kad jie išsisuks ir
atsisakys mokėti bet kokią
kompensaciją nukentėjusiems
- skolų ir išpareigojimų igno-
ravimas yra jų specialybė. Per
daug nenustebtume, jeigu jie
iš amerikiečių pareikalautų
atlyginimo jų lakūnams už
pustrečios valandos numuštojo
lėktuvo sekimą nakties metu:
taigi, naktinės pamainos tarsi-
fu, plius kuras ir kitos išlaidos.
Iš jų galima visko laukti!

Sunku įsivaizduoti, kaip
laisvasis pasaulis toliau rea-
guos į paskutinį sovietinio te-
roro nusikaltimą prieš tarptau-
tinių susitarimų laužymą ir ne-
kaltų, beginklų žmonių žu-
dymą. Toji reakcija neturėtų
būti tik akimirkos pasikarščia-
vimas, rengiant protesto de-
monstracijas su sovietinės vė-
liavos ar Kremliaus vadovų iš-
kamšų deginimu, orinio susi-
siekimo su Sovietija laikiniu
suspendavimu, rusiškų prekių
bei paslaugų boikotu, raudonų
jų šnipų patramdymu ar

Tikslu suburti lietuvius
mokslininkus į draugiją,
kuri skatintų bei sudarytų
tinkamas sąlygas rašyti ir
skelbti studijas, liečiančias
lietuvų kalbą, literatūrą,
tautosaką, etnografiją, Lie-
tuvos istoriją ir jos kultū-
rą, 1951 m. buvo įsteigtas
Chicagoje Lituanistinis In-
stitutas, kuris šiuo metu
atitinkamų kvalifikacijų
mokslininkai lietuviai ir
svetimtaučiai, pasižymėję
lituanistikos darbuose. Ket-
virtis narių yra pensinin-
kai, o likusieji — jaunes-
niosios kartos mokslinin-
kai, kurių amžiaus vidurkis
apie 40 metų.

Lituanistikos institutas
rengia savo narių ir kitų
lituanistų suvažiavimus lie-
tuvų kolonijose, kurie pa-
skutiniame dešimtmetyje

panašiai. Ji turėtų būti ilgai-
laikė, paliečiant bet kokias
tarptautines derybas ir bend-
ravimą su komunistiniu pasa-
liu. Negi dar neįsitikinta, jog
Maskva, kaip teisingai pabrė-
žė ne kartą prez. Reaganas,
praktikuoja dvigubą elgsenos
standartą: vieną sau, o kitą
visiškai priešingą visam kitam
pasauliui?

Korėjos lėktuvo su jo kelei-
viais sunaikinimas iš tikrųjų
yra įspėjimas visai žmonijai,
koks pavojus jai gresia šiame
atominame amžiuje iš bet
kokį atsakingumo jausmą pra-
radusių Kremliaus viršūnių.
Kas gali būti tikras, kad sekan-
tį kartą koks rusų radaro ste-
bėtojas, pamatęs per ekraną
ropojantį vabalą, neįžiūrės at-
skrendančios amerikinės rake-
tos jame, o pagal jo aliarmą
Andropovas nepaspaus atomi-
nės bombos mygtuko? Kata-
strofa neišvengiama. Stai ko-
dėl visai žmonijai gyvybiškai
svarbu, kad šis incidentas bū-
tų paskutinis įspėjimas Mask-
vai taip, kad ji dar ilgai justų
savo nusikaltimo iššauktą vi-
suotinę reakciją.

Sovietų karo aviacijos vadas maršalas Kutakov su nauju
ordinu... L'Express piešinys

LITUANISTŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE

J. Varčius

vyko kas antri metai. Juo-
se skaitomi mokslinės pa-
skaitos, kurios atviros vi-
suomenei ir gali dalyvauti
diskusijose.

KLB kultūros komisijai
pakvietus, devintasis Litu-
anistikos instituto narių su-
važiavimas įvyko 1983 m.
rugsėjo 3-4 dienomis To-
ronto Lietuvių Namų Ge-
dimino pilies menėje. Rug-
sėjo 3 d. suvažiavimą ati-
darė instituto pirmininkas
prof. dr. Rimvydas Šilbajoris,
pasveikinęs atvykusius
šios organizacijos narius ir
svečius iš Toronto, Hamil-
tono ir apylinkių. Jis primi-
nė, kad šio suvažiavimo pa-
skaitų tema daugumoje lies
mūsų praeities iškilų įvy-
kį — "Aušros" laikotarpį
ir jos reikšmę lietuvių tau-
tiniam atgimimui. Suvaži-
avimą sveikino A. Sungai-
lienė, KLB kultūros komi-
sijos pirmininkė.

Paskaitos buvo suskirsty-
tos į humanitarinių mokslų
tris dalis: literatūrą, psi-
chologiją ir filosofiją. Pir-
mą paskaitą skaitė dr. K.
Skrupskelis — "Filosofinių
raštų redagavimas", supa-
žindinęs klausytojus su lei-
dinių redaktorių problemomis,
ieškant originalių ran-
kraščių.

Sekanti paskaita buvo J.
Dainausko, tema "Lietuvos
istorijos klausimai "Auš-
ros" puslapiuose". Tai bu-
vo įdomi ir kruopščiai pa-
ruošta paskaita, kurioje
prelegentas išryškino "Auš-
ros" bendradarbių J. Basa-
navičiaus, J. Šliūpo ir kitų
rašinių tikslus: lietuvių
tautos praeities istorijos
atkūrimu žadinti meilę Lie-
tuvai. Praeities nagrinėjimas
jiems buvo vienintelė
priemonė atitrukkti nuo žiau-
rios tikrovės, kuriai pasi-
priešinti griežtu, revoliuci-
niu būdu negalėjo.

Literatūrinio pobūdžio
paskaitas skaitė: Aušra
Liulevičienė — "Kai ku-
rie "Aušros" poezijos bruo-
žai", dr. B. Vaškėlis —
"J. Vaičkaus dramos teat-
ras Amerikoje" ir dr. I. Ma-
ziliauskienė — "St. Kondro-
to "Žalčio žvilgsnis". Pa-
skaitos buvo rūpestingai
paruoštos, turiningos, ku-
rių čia dėl vietos ribotumo
nėra galimumo atpasakoti.

Šeštadienio paskaitų cik-
la buvo užbaigtas 5:30 val.
vak. Dalyvavo apie 100 tau-
tiečių, iš jų — 19 Lituanis-
tikos instituto narių.

8 val. vak. toje pačioje
salėje įvyko literatūros va-
karas, kuriame dalyvavo
Lituanistikos nariai iš Ame-
rikos, svečiai iš Toronto,
Hamiltono ir apylinkių, iš
viso 90 tautiečių. Atvyko
ir mūsų mielas konsulas dr.
J. Žmuidzinas su poniu, ku-
ris sveikinimo kalboje pri-
minė mūsų mokslininkų
darbų reikšmę. Visi buvo
pavaišinti E. Juknienės pa-

ruošta skania vakariene, po
kurios vyko pusvalandį už-
trukęs koncertas, kurį at-
liko smuikininkai A. R.
Bankai ir pianistė Bankai-
tė. Perkūnas Krukonis iš
Bostono apie valandą laiko
rodė įdomias skaidres su
Lietuvais vaizdais iš praei-
ties ir dabarties. Skaidrės
labai ryškios, daugumoje
spalvotos, palydėtos lietu-
viškos muzikos, bet neturė-
jo žodinių paaiškinimų, kas
apsunkino vaizdų supratimą.

Sekmadienį, rugsėjo 4 d.,
suvažiavimas pradėtas Litu-
anistikos instituto pirm.
dr. R. Šilbajorio paskaita
"Žmogiškumo skaidrėjimas
pokarinėje okupuotos Lie-
tuvos poezijoje", kurios pa-
siklausyti susirinko apie
150 žmonių. Prelegentas
analizavo okupuotos Lietu-
vos poeziją ir konstatavo,
kad pokario metais, Stalino
laikais, poezijoje reikėsi
žymus komunistų partijos,
Stalino asmens kultas, o
vėliau jau jaučiamas indi-
vidualus pasireiškimasis, po-
etų asmeninis išsilaisvinimas
iš partijos uždėtų re-
tėžių.

Dr. K. Trimakas analiza-
vo "Lietuvių jaunimas ke-
turiuose kontinentuose pa-
gal 1983 m. PLJK studiji-
nės anketos duomenis". Va-
landą užtrukusioje paskai-
toje statistiniais daviniais
aiškino nutautėjimo proce-
są Š. Amerikoje, P. Ame-
rikoje, Australijoje ir Eu-
ropoje, kad nutautėjimas
vyksta evoliuciniu žingsniu.
Vykusiose diskusijose kal-
bėtojai pasisakė, kad su-
rinkti daviniai, ypač liečian-
tieji Kanadą, yra netikslūs
ir nepatikimi.

Paskaitos užbaigtos svar-
stybomis "Lituanistinės
problemos Vakaruose", ku-
rioms vadovavo dr. J. P.
Slavėnas ir jam talkininka-
vo dr. J. Gimbutas, dr. Mus-
teikis, dr. K. Skrupskelis ir
dr. K. Trimakas. Apie va-
landą užtrukusiose svarsty-
bose, į kurias įsijungė ir
publika, ši tema nebuvo pil-
nai išnagrinėta, nepadaryta
konkrečių išvadų. Padaryta
sugestijų pritraukti studi-
juojantį jaunimą į lituanis-
tų eiles, nedelsiant steigti
Kanadoje archyvą, kuria-
me būtų saugojama litua-
nistinė medžiaga.

Suvažiavimą užbaigė dr.
J. P. Slavėnas, pareiškęs
padėką rengėjams — KLB
kultūros komisijos pirm.
A. Sungailienei, globėjams
— LN pirm. V. Dauginiui,
vedėjui A. Vaičiūnui ir vi-
siems kitiems talkininkams.
Sugiedotas Lietuvos him-
nas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Išlikti gyviems * Vytautas Izickas

Jeį vasario šešioliktąją skiriame savo valstybinio gyvenimo sukakties prisiminimui, bei jos skausmingo ir didingo praeities nueito kelio peržvelgimui tai rugsėjo aštuntąją sustojame apmąstyti tautos reikalių, apmąstyti kaip išlikti gyviems kaip tautinei bendruomenei kokiuo keliu eiti tremtyje, pavergtoje tėvynėje.

1930-tais, Vytauto Didžiojo metais, prezidentas Antanas Smetona skelbdamas rugsėjo aštuntąją, karaliaus Vytauto karūnavimo dieną, tautos šventę, kalbėjo:

"Gėrėtis garbingąją Lietuvos praeitimi yra maža, reikia dar mokėti mums susiklausyti ir dirbti. Kultūros vaisius, senovės Lietuvos sukratus, daugiau yra sunaudoję svetimieji, o ne mes. Mums tenka kurti iš naujo, turint didelių spragų tarp praeities ir dabarties. Išvalkioti iš mūsų krašto brangūs palikimai, sugriautos pilys, išvartalioti paminklai. Tai sako mums ir griuvėsiai Kauno pilies, kur Vytautas lankydavos, kur gindavos lietuviai. Bet mes nenusimename, nes nesame išlepinti likimo: dirbsime ir pasivysime kitus."

"Nuo šių metų rugsėjo aštuntoji diena, jo vainikavimo diena, palieka tautos šventę, rišanti Lietuvos praeitį su dabartimi. Kol to ryšio nenutrūksime tol neklysime tol vyksime laimingos pažangos keliais, tol galėsime sakyti ištikimi Lietuvos tėvovys." ("Pasakyta parašyta", p. 162).

Skelbdamas rugsėjo aštuntąją tautos šventę, prezidentas Smetona labai ryškiai pabrėžė, kad ne valstybė, bet tauta yra aukščiausioji gėrybė, pagal ją — "ne tautos valstybėms o valstybės tautoms". (Ibid). Tai yra diametraliai priešinga pažiūra komunistinei-sovietinei ideologijai, kur viskas turi nusilenkti valstybei, kur žmonės tremiami, kalinami kankinami ir masiškai žudomi už nusikaltimus valstybei. Atskiro individo laimė ir gerovė, atskiros tautos laisvė ir gerbūvis sovietinėje sistemoje turi nusilenkti tai neapčiuopiamai, savo vaikus ryjančiai pabaisai — sovietinei valstybei. Jie nekalba apie lietuvius, latvius ar estus, jie auklėja tarybinį žmogų, žmogų be Dievo, be moralės — kur vaikui nuo darželio yra skiepijama, kad išduoti savo tėvus yra aukščiausias tarybiško didvyriškumo laipsnis. Kada

laisvi Ukrainos ūkininkai buvo varomi į kolūkius, jie turėjo atiduoti savo grūdus ir gyvulius naujai sukurtam kolūkiui. Vaikai įskundę savo tėvus už gyvulių ar grūdų nuslėpimą buvo viešai apšaukiami sovietiniais herojais, jie pasidarydavo sovietinės sistemos ypatingi globotiniai, jiems kelias į partinius kadrus ir tuo pačiu materialinį gerbūvį buvo užtikrintas, kai tuo pačiu jų tėvai buvo viešai sušaudomi už nusikaltimą valstybei. Juk valstybei yra daug lengviau kontroliuoti nuo jos ekonomiškai priklausančius kolūkio vergus, negu laisvus ūkininkus. Tačiau čia bolševikai neišrado nieko nauja, jie eina kitų tautazudžių ir pavergėjų pramintais keliais.

Kryžiuočiai sunaikino prūsus atimdami jiems ekonominę bazę, paverčiant juos vokiečių ateivių vergais, o parsidavėlius bajorus priimdami į savo tarpą ir duodant jiems privilegiją pasidaryti net ordino nariais. Analogija tarp vokiečių kryžiuočių ir sovietinių rusų negali nekristi į akį. Heinrich Gerlach, kuris save laiko prūsų palikuoniu, savo knygoje "Nur der Name blieb" (vokiečių kalboje — "Tik vardas paliko") aprašydamas prūsų likimą taria, kad prūsai nebuvo suvokietinti - germanizuoti, jie paprastai tariant buvo likviduoti, sunaikinti. Apie šiandieninę prūsų žemę jis rašo: "Kas išliko, tai tik gamtovaizdis. Puikus didingumas baltų keliaujančių kopų, gūdžių girių tamsi paslaptis, vakaro saulės auksinis atspindys tyliųjų ežerų užburtuose veidrodžiuose..." (p. 187). Naujasis pavegėjas net ir prūsiškus-lietuviškus vietovardžius panaikino. — Kristijonas Donelaitis gyveno ir rašė ne Tolminkiemyje bet "Čistyje Prudy"... Rusiškai sovietinio režimo pavojus lietuvių tautai dažnai nėra pilnai įvertinamas. Tauta, kurios atskiri indidai padaromi priklausomi nuo idėjinės valstybės, valstybės, kuri yra pasiryžusi sunaikinti religiją, krikščioniškos dorovės principus ir visa kas žmoguje yra kilnu, įskaitant ir praeities meilę, yra didelėje gresmėje būti dvasiškai sunaikinamai. Lietuvių tauta yra tokioje padėtyje. Nežiūrint jos stiprybės ir pasipriešinimo dvasios, pavergėjas jos sielą pamažu nuodija. Iš čia ir kyla mūsų tremties dideli ir sunkūs uždaviniai. Dažnai girdime, kad esame tik menka tautos atskala ir mūsų pastangos turi maža reikšmės. Tai nėra tiesa, mūsų įnašas tautos gyvybei išlaikyti gali ir turi būti labai svarbus. Mes nesame

atskala, o laisvėje gyvenanti vienalytė tautos dalis. Čia tebūnie leista pacituoti kitą tautos mąstytoją, dr. Juozą Girnį, jis rašo:

"Visų lietuvių bendroji tėvynė yra Lietuva, nežiūrint, kas kur gimė ar gyvena. Lietuva visų pirma yra ne žemės Baltijos pajūryje, o mes patys, visi lietuviai. Užuoat buvusi paprastu vietovardžiu, Lietuva visų pirma yra žodis pačiai tautai. Todėl, palikdami Lietuvos kraštą, dar nepalikome pačios Lietuvos. Mumyse tauta yra įsikūnijusi, ir todėl kur esame, ten yra ir Lietuva. Koks gilus bebūtų paliktojo krašto ilgesys, neteisinga jį pergyventi lyg pačios Lietuvos netekimą. Kol Lietuvą mylime, tol joį mūsų dvasia ir lieka Dvasine prasme Lietuva yra lygiai visur, kur mes esame, — tiek pat jos krašte, tiek pat Rusijos plotuose, tiek pat visuose pasaulio kampuose, kur atsidūrėme. Visus lygiai telkia ta pati dvasinė erdvė, kurią anksčiau pavadino istorija. Nesame Lietuvos netekę, kol patys nesame jai mirę. Tikra prasme palikti Lietuvą — tai jai mirti nutaustant"... "Kas svetur atsidūręs miršta savo tautai, tas krašto palikimą paverčia tautos išdavimu"... "Jautėmės ne nusikalstą kraštą palikdami, o baisaus likimo ištikti. Bet visa tai paverstume melu sau patiems, jei laikytume save laiko atleidžiamais nuo išpareigojimo Lietuvai." ("Tauta ir tautinė ištikimybė", p. 141-142).

Šiais keliais sakiniais mūsų tautos filosofas puikiai apibrėžia mūsų visų lietuvių bendrystę ar tai būtume tremtyje ar pavergtoje tėvynėje. Vytauto Didžiojo karūna švytanti virš lietuvių tautos sosto, yra mūsų istorinis simbolis skatinantis burtis, dirbti ir išlaikyti tautą gyvą nežiūrint aplinkybių. To uždavinio sėkmingesniau atlikimui Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas įsteigė Lietuvių Bendruomenę. Rugsėjo mėnuo yra kartu ir Lietuvių Bendruomenės mėnuo. Nenoriu kartoti visiems mums gerai žinomos Bendruomenės įsteigimo istorijos. Noriu tik paminėti, kad didi ir kilni bendruomenės idėja dažnai ir šiandien dar tebėra nesuvesta daugelio šalia jos stovinčių ir daugelio net ir joje pačioje dirbančiųjų. Šalia jos stovintieji laiko Bendruomenę tik dar viena organizacija greta esančiųjų ir dažnai priešinasi pastangoms padaryti ją visus lietuvius apimančią, visuotinę organizaciją. Jiems yra sun-

A. Laikūnas, V. Meškauskas ir dr. H. Brazaitis pokalbio metu.
Dr. D. Degėsio nuotr.

ku suprasti kad Bendruomenės tikslas nėra naikinti kitas organizacijas, o priešingai — skatinti ir plėsti visokią organizacinę veiklą, nes per jų gausumą pasireiškia visuomenės gyvastingumas. Bendruomenė turėtų būti tik tų pastangų koordinatorius, skatintojas. Iš tikrųjų bus liūdna ta diena, kai Bendruomenė liks tik vienintelė organizacija. Suburiant ir apjungiant lietuvius, jos tikslas yra sudaryti bent minimalines sąlygas, minimalinę reikalingą aplinką išsklaidytiems lietuviams savo kultūrinio gyvenimo vystymui, lietuvių išlaikymui. Bendruomenėje dirbantys dažnai nusikalsta traktuodami Bendruomenę kaip dirvą savos ideologijos skleidimui bei populiarinimui. Ir jie Bendruomenės prasmės nesupranta. Iš tikrųjų, jie atlieka gan kenksmingą vaidmenį, nes duoda progos šalia stovintiems nurodyti į "nedorius" jų darbus ir tai laikyti motyvu savo pasyvumui pateisinti.

Iš tikrųjų, nėra jokio pasiteisinimo stovėti šalia Bendruomenės, neįsijungti į jos darbus. Bendruomenė yra atvira, demokratiška organizacija. Pradedant nuo apylinkės ir baigiant krašto valdyba ar taryba — viskas yra atvira kiekvienam iš mūsų norinčiam dirbti. Tiesa, demokratija nereikia anarchijos kad įgyvendinti savo siekius tenka dirbti, įtikinti kitus ir dažnai nusivilti neradus jų pritrimo. Demokratija reiškia nusilenkimą daugumos valiai, demokratija reiškia kitų pažiūrų gerbimą. Demokratijoje yra laikas svarstyti ir diskutuoti, ir yra laikas priėjus prie išvados vieningai dirbti. Deja, tremties gyvenime nesame įrodę, kad esame demokratiniam tvarkymuisi priaugę. Atsidūrę mažumoje, kuriame lygiagrečias organizacijas; mokėdami rašyti, pilame juodas rašalo dėmes ant savo tremties brolių didžiam mūsų priešų džiaugsmui ir giliname tautos tragediją. O darbo barai yra tokie dideli, visiems užteks juose vietos. Pagrindinis Bendruomenės

darbuotės laukas yra savos lietuviško jaunimo auklėjimas supažindinant jį su lietuvių tautos istorija, geografija ir išmokinant taisyklingos lietuvių kalbos. Klausant kiekvienais metais tarybos sesijose švietimo vadovybės pranešimus, matome, kad lietuviškose mokyklose auklėtinų skaičius nuolat krinta. Krinta ne dėl vaikų stokos, bet dėl darbininkų stokos. Mes nebepasiekiame daugelio lietuviškos bendruomenės narių užsnūdusio tautinio jausmo, nes energiją dažnai naudojame barniams ir švaistome nepirmaeilams reikalams. Jei neturėsime jaunos priaugančios lietuviškai susipratusios kartos, sunyks mūsų organizacijos, spauda, kultūrinės apraiškos. Mūsų liūdėsio valanda bus triumfo valanda mūsų tautos priešams. Tik sukaupomis jėgomis galime atitolinti tą valandą iki to laiko kol tauta bus išlaisvinta ir priešai sužlugdyti. Šią rugsėjo aštuntąją ypatingą jūsų visų dėmesį ir noriu atkreipti į lietuviško švietimo reikalą. Pažvelkime apie save ir nulenkime galvas tiems, kurie aukodami laiką, darbą ir sveikatą dirba atsakomą ir dažnai be padėkos lietuviško švietimo darbą. Nepadarykime švietimo darbo vien tik tėvų reikalu. Ne, tai yra darbas į kurį turi įsijungti visi. Bendruomenės apylinkės vadovybės turėtų stovėti šio darbo priešakyje. Tačiau ar mes remiame savo apylinkių vadovybes, ateiname jiems į pagalbą, ar skaitome savo pareigą atlikti prievolę tautiškajai bendruomenei padirbėjant jos gretose? Atsakymas, turbūt, visiems aiškus. Viskam turime užtenkamai laiko ir pinigų tik maža jo Bendruomenei ir jos pastangoms.

(Pabaiga kitame numery)

(213) 829-4757 (213) 893-7584

VINCENT JUODVALKIS
Certified Public Accountant
2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404

14659 Limesdale Street
Panorama City, CA 91402

*Kalba pasakyta minint tautinę šventę Bostone, 1983 m. rugsėjo 11 d.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Kelias į tobulumo tolumas *Vacys Kavaliūnas*

Kalba yra garsinė minties ir mąstymo forma. Kalba drauge yra ir žmogaus kultūros ženklas, kuris atskleidžia žodžio šviesą. O už to žodžio visada yra ir to žodžio autorius — individualus, nepakartojamas, kaip individuali ir nepakartojama ir jo dvasinė struktūra.

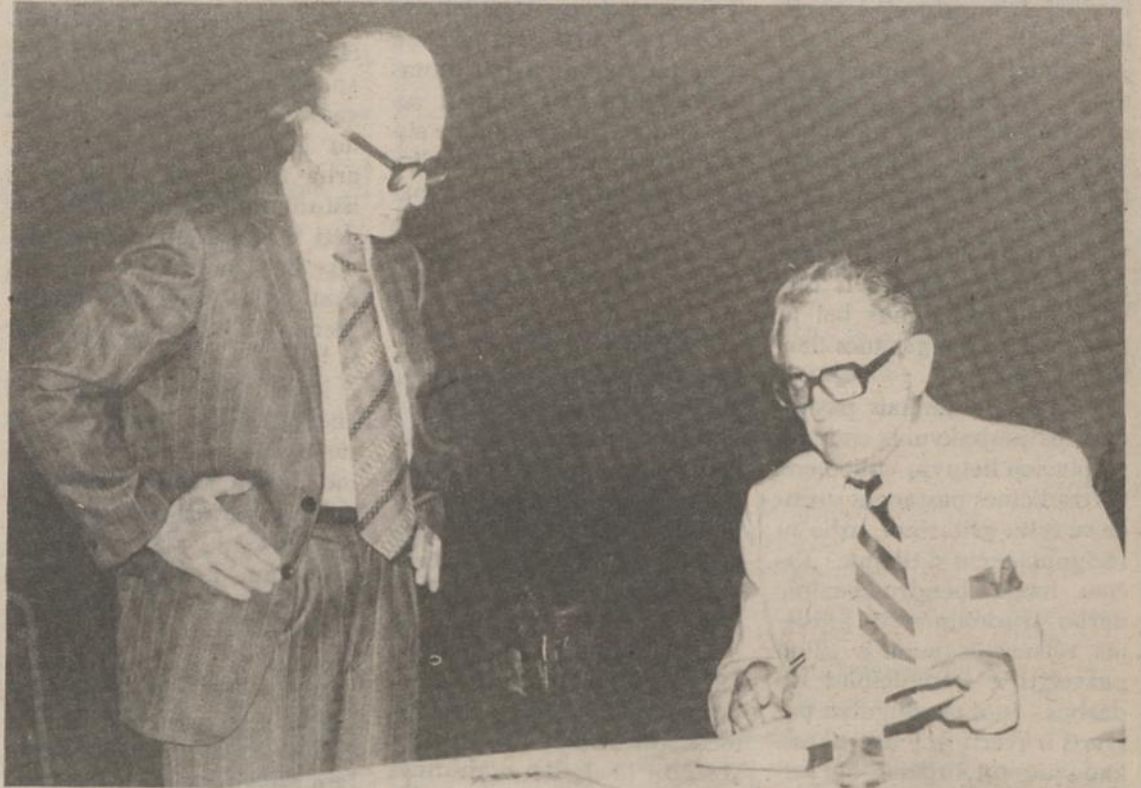
Ir tasai žodis išspinduliuoja iš rašytojo sielos ir savo vaizdais, savo garsais, savo ritmu ir savo prasmės ir minties bangavimu susiekia su klausytojo ar skaitytojo vidaus pasaulio plotais ir jo gelmėmis ir jį vienaip ar kitaip — loginiu, jausminiu, moraliniu ir pagaliau net ir grožiniu-estetiniu atžvilgiu nuteikia.

Todėl ir nėra vistiek, kas kalbama ar rašoma, kur kalbama, kada, kam ir ypač kaip. Tai jau yra pabrėžęs

ir Aristotelis savo Poetikoje. Ir tai nepaseno. Tai svarbu ir šiandien. Ir čia — pasitinkant dvi Bronio Railos knygas Raibos agavos ir Kitokios Lietuvos ilgesys ir bent labai iš tolo žvilgteliant į žodį, kuriuo išspinduliuo ir atsiskleidė daugelio jo knygų minties pasaulio plotai.

Čia tačiau stabtelsiu tik tai prie vieno Bronio Railos kelio į žodį ir jo šviesą momento. Būtent prie jo didelės pagarbos, dėmesio ir — nesuklysiu — meilės žodžiui, kuri yra būtina, kad asai žodis ir jo šviesa ko tasai žodis ir jo šviesa ko gražiau atsiskleistų ir kad jo prasmė ir jo mintys pasiektų kitų sielas ir jas iliustruotų ko gražesne forma.

Neperseniai poetas Stasys Santvaras, rašydamas

Rašytojas Br. Raila dedikuoja savo knygą rašytojui Vaciiui Kavaliūnui.

J. Garlos nuotr.

DIRVOJE apie Bronį Railą, pasakoja:

"Atvyko į Bostoną Daneta ir Bronys Railai. Ir atsivežė jau Los Anželose parašytą paskaitą. Kitą dieną, po pusryčių, Bronys ną, po pusryčių, Bronys gražiai atsiprašė, pakilo nuo skobnio ir tarė: "Eisiu dar peržiūrėti tą savo raštą". Ir sėdėjo prie to rašto dvi ar tris valandas! Po pietų istorija pasikartojo. Kitą dieną paprašė mašinėlės ir savo subraukytą, papildytą, perredaguotą paskaitą iš naujo perrašė. Neištverčiau ir paklausiau: "Brony, juk namuose savo žodį parašei, tai ar mažai ten buvo gražumynų?" Bronys atsiliepė: "Žinai, labai sunku tobulumo krantą rasti..."

Tai rodyte rodo kaip tik tai tą didelę Bronio Railos pagarbą ir meilę žodžiui, apie kurią ką tik užsiminiau. Dar ryškiau ir vaizdžiau tai pailiustruoja kitame DIRVOS numery atspausdinta jo rašto nuotraukėlė. Kiek tenai braukytą, taisyta, prirašytą eilučių viršuje ir šalia teksto! O drauge nurodyta ir kaip rūpestingai Bronio Railos irtasi, jo žodžiais, prie tobulumo krantų. To kelio septyni aštuoni etapai. Pirmoji versija — planas, tezės, argumentai. Tai struktūriniai pradai, kurie didžiai svarbūs ir kurie yra tarsi gairės to kelio, kuriuo einama. Tačiau tai dar ne viskas. Būna dar kelios versijos — septintą ar aštuntą kartą, skaitant dvi korektūras, dar būna smulkių taisymų.

Nesistebėkime! Idėjos nuogos nebėginėja. Kad jos būtų patrauklios, kad paliestų protą ir širdį, jos turi turėti ir atitinkamą formą — žodį. Ir kelias prie tobulumo krantų yra ir sunkus, ir ilgas. Prancūzų rašytojas Gustavas Flaubert, garsaus romano *Madame Bovary*, autorius, kurio kalbos grožiu ir stiliumi gėrėsi literatūros istorikai, kartais net 24 valandas įsėkodu vieno žodžio, kuris ko tobuliau atskleistų norimą mintį vaizdą, ar kurio nors veikėjo dvasinės būsenos momentą.

Panašiu keliu prie tobulumo krantų tai jau matėme, plazdėjo ir Bronio Railos laivo burės, kad jo sakinyse būtų tobulas ir baigtas. O kada jis yra tobulas ir baigtas? Galbūt tik tada, kai negalima pakeisti nei vieno žodžio, nei jo vietos sakinyje, nepakenkiant jo prasmei, nesulpinant minties, nesugriau-

nant sakinio ritmo.

Žodis, sakinyse — apamai kalba, prie kurios Bronys Raila taip rūpestingai, taip nuoširdžiai ir su tokia pagarpa ir meile sustoja, darosi ne tik efektyvus, bet ir gražus. Ir minties plotmėje atskleidžia naujus vaizduojamos tikrovės aspektus.

O krypteliant kiek į kalbos metafiziką, sukuria tai, kas be kalbos egzistuoti negalėtų. — Estetinė-grožinė realybė... O visa, kas gražu — ir žodžio grožis, perėina fizinio pasaulio ribas.

Tobulumo keliu į grožio tolumas eina ir žodis Bronio Railos knygų, kurias šiandien čia pasitinkame.

Br. Raila ir Vyt. Alantas.

Dr. D. Degėsio nuotr.

AUŠROS ŠIMTMEČIUI ATŽYMĖTI DIRVOS ROMANO PREMIJA 2,500 DOLERIŲ!

Rankraščiams atsiųsti terminas
1983 m. gruodžio 31 d.

• **TEMATIKA** — Konkurso dalyviai savo kūrinii temą pasirenka pagal savo nuožiūrą. Tematika gali būti įvairi: tautinė, visuotinė, fantastinė, psichologinė. Siužeto pobūdis — paties autoriaus reikalas.

• **ROMANO ILGIS** — Romano rankraštis turi būti rašytas rašomąja mašinėle, su dvigubu tarpu ir netrumpešnis, kaip 200 mašinraščio lakštų.

• **RANKRAŠČIO PARUOŠIMAS** — Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašyti slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant uždaro pridėdama vokelio, kurin autorius įdeda užrašęs savo tikrą pavardę, adresą ir telefono numerį. Nelaimėjus, vokeliai neatidaro.

• **LAIKAS** — Paskutinė rankraščiui prisiuntimo data yra 1983 metų gruodžio mėn. 31 d.

• **SĄLYGOS** — Laimėjęs konkursą autorius už savo kūrinį gauna dviejų tūkstančių penkių šimtų (2500) dolerių honorarą-premiją. Dirva pasilaiko teisę premijuotojo romano ištraukas spausdinti savo laikraščio skiltyse ir be papildomo atlyginimo išleisti romaną atskira knyga.

• **MECENATAS** — Šio romano konkurso mecenatas yra Simas Kašielionis ilgametis Dirvos novelės konkursų globėjas ir rėmėjas.

• **ADRESAS:** — Rankraščius siųsti: DIRVA, Aušros šimtmečiui atžymėti romano konkursui, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

• **JURY KOMISIJA** — Jury komisija sudaroma iš trijų narių, kurie savo posėdyje balsų dauguma sprendžia, kuris rankraštis yra premijuotinas.

• **NEPREMIJUOTI RANKRAŠČIAI** — Saugomi ir gražinami autoriams prisiuntus adresus.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

TRADICINĖ VEIKLA IR NAUJI UŽDAVINIAI

Pernai šventėme JAV Lietuvių Bendruomenės veiklos trisdešimtmetį. Per tą laikotarpį išryškėjo ir nusistovėjo tos veiklos pobūdis. Jos pagrindiniai uždaviniai, k.a. jaunimo švietimas ir auklėjimas, savos kultūros puoselėjimas ir mūsų pavergtos tautos išsilaisvinimo problemų rėmimas įgavo daugiau-mažiau pastovų charakterį. Tų sričių darbai vyksta pagal vietines sąlygas ir dirbančiųjų sugebėjimus bei jų įdedamas pastangas tuos darbus vykdančios.

Išskyrus retkarčiais pasirodančius pasisakymus spaudoje, plačioji lietuvių visuomenė tas tradicines pastangas sutinka su tyliu pritirimu, arba su rezignuojančiu sutikimu. Tačiau naują bendruomeninio darbo trisdešimtmetį pradėjus, reikėtų išsamiau ir giliau pažvelgti ir į tradicinius LB darbus. Juos nuodugniau pasverti ir įvertinti. Esu tikras, kad į juos nuosirdžiai, bet kritiškai pažiūrėjus, lengvai surastume tuose darbuose spragų ir būtinai taisytinų vietų.

Salia tradicinių darbų iškyla ir naujų gyvybinės reikšmės turinčių klausimų, į kuriuos reikia pažvelgti iš naujos perspektyvos ir iš naujai padiktuo-
tų gyvenimo sąlygų. Vienas iš tos rūšies darbų, tai taip vadinamų nacių kolaborantų medžioklė, kuri vykdoma OSI įstaigos. Šis klausimas yra nepaprastai svarbus kiekvienam lietuviui, nes OSI bylos palietė ne tik nekaltą lietuvi, bet ir neretai mums asmeniniai gerai pažįstamą asmenį, kaimyną, draugą ar net giminę. Jis

svarbus ir visai lietuvių tautai nes per tuos nekalta apkaltintus asmenis ir iš jų asmenų, ar iš sovietų okupuotos Lietuvos žmonių per prievartą išgaunamus parodymus ir per mums nedraugišką OSI įstaigą, sovietai nori JAV teismuose su falsifikuoti Lietuvos istoriją. Dėl šių priežasčių, nors ir pavėluotai, bet sutartinai dirba visi mūsų veiksniai. Greitu laiku tuo klausimu bus prašoma talkos ir iš visų lietuvių.

Kita padėtis yra su mūsų bendrinio pobūdžio veikla. Ją apčiuopti, pasverti ir tinkamai įvertinti yra žymiai sunkiau. Tam įvykdyti neturime tinkamo ir objektyvaus mato ir dėl to esame stipriai pasiskirstę pagal asmenines pažiūras, patirtį bei kitokį subjektyvumą.

Daugiausiai mūsų nuomonės veikloje išsiskiria dėl veiklos primato. Vieni norime jį teikti kultūrinei, kiti politinei veiklai. Tai dvi kraštutinės bendrinės veiklos pažiūros. Nesutarimas čia daugiausiai atsiranda dėl to, kad sunku šią veiklą sukonkretinti ir sutarti dėl vykdytinų projektų, o dar sunkiau surasti tinkamų darbininkų. Todėl nuosaukesnieji remia šių veiklos būdų sintezę.

Ne paslaptis, kad pajėgesnieji asmenys bendrosios veiklos nemėgsta ir nuo jos šalinasi, pasiteisindami laiko stoka ir kt. Tas ypatingai jaučiama kultūrinėje srityje, nes šios srities darbas daugumoje yra individualus. Dėl to kultūrinio darbo bendrą veiklą yra daug sunkiau suplanuoti, negu visuomeninę-politinę. O vis dėl

to, tos suplanuotos kultūrinės-visuomeninės veiklos pasigendame ir apie ją viešai pakalbame ar parašome.

Vienas iš ryškiausių tos veiklos šalininkų yra mūsų žymusis žurnalistas ir radijo publicistas Bronys Raila. Jis siūlo amerikonišku pagrindu suorganizuoti lietuviškąjį 'smegenų branduolį' (brain trust), arba 'think-tank', kuris gerai išstudijuotų esamą veiklos padėtį ir pasiūlytų naujus planus bei konkrečius metodus nustatyti naują ir paveiksmingesnę veiklos kryptį, jos paskirti bei uždavinius.

Mintis gera ir pakankamai konkreti, kad būtų galima siekti šios minties įgyvendinimo. Juoba, kad pradžioje būtų galima pasekti amerikonišku 'think-tank' pavyzdžiu, jį pritaikant lietuviškos veiklos pobūdžiui ir uždaviniams.

Liktų išspręsti kas tikėtų ir kas sutiktų tokiam 'smegenų branduolyje' dalyvauti, kas būtų kompetetingas jį sukviesiti ir organizuoti, kas suteiktų jam sąlygas veikti ir kas tuos, šio branduolio sudarytus, planus bei nurodytus uždavinius turėtų vykdyti. Dėl sudarytų planų ir suplanuotų uždavinių, žinoma, galėtų pasisakyti ir pats 'smegenų branduolio' vienetas.

Sio plataus užmojo pasisėkimas daugumoje priklausytų nuo kaip galima visuotinesnio mūsų visuomenės, veiksmų, organizacijų, spaudos, radijo ir kt. pritirimo. Tam atsiekti reikėtų susitikti, išsiaiškinti ir susitarti, kaip ir nuo kurio galo pradėti. Pirminį organizacinį darbą labai palengvintų, jei jo reikalingumas būtų dar daugiau išpopuliarintas spaudoje ir per radiją. Tą darbą geriausiai atliktų mūsų laikraščių ir žurnalų redaktoriai, radijo programų vedėjai, filosofai, rašytojai bei žurnalistai. Projektas iš tiesų vertas jų visų dėmesio ir pozityvios reakcijos, kurios nekantriai lauksime.

Dr. Antanas Butkus

MACHINIST

TO WORK IN SUNNY FLORIDA.
Acme multi-spindle set-up, 10 years
experience. Need NOW!
ST. PETERSBURG, FLA.
813-526-9165 (31-37)

"Amber Holidays" EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ iš BOSTONO ir NEW YORKO

Dar yra vietų šiose grupėse:

Gruodžio 26 — \$1175.00
(su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

1984 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ jau patvirtintos — pirmoji grupė išvyksta balandžio 18 d. REGISTRACIJAS PRIIMAME DABAR.

Registracijos, informacijos reikalų
SKAMBINKITE

1-800-722-1300 (TOLL FREE)

Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

[Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkome dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES.

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

SVEIKI PAILSĖJĘ IR NUO POILSIO PAVARGĘ!

Pagal šio krašto papročius, "Darbo dienos" šven-tė turėjo baigtis "vasaros linksmybės" ir prasidėti "rudens gėrybės". Būdami paklusnūs piliečiai, mes tvirtai tikime, kad taip ir buvo.

Taigi nuoširdžiai sveiki-name visus tautiečius, tik-rai lietuviškai praleidusius atostogas: pasimaudžiusius jūroje, paplėtkavojusius pa-plūdime, paišdaigavusius su svetimom poniom ir At-lanto ar Pacifiko druską nusiplovusius konjaku. Gar-bė jiems, nes tokiu būdu jie išsaugojo atsivežtinį Kauno inteligento statusą.

Tik labai gaila, kad jau ne visas gražias tradicijas galime išieivijoje puoselėti. Dėl to turbūt niekas iš atos-togų negrižo draugams prasiskolines, nes kiekvie-nas turi pakankamai savų išteklį, ir joks aukštesnis įmonės ar kompanijos mū-siškis pareigūnas savo va-saros linksmybe neišiekv-ojo stambesnės valdiškos su-melės, nes jos dar nepasie-kia lietuviški pirštai.

Atskirai sveikiname per atostogas p a j a unėjusius JAV LB vadus ir žilabarzdžius Vliko bei Alto kreiserių šturmanus, tikėdami, kad jie po vasaros poilsio bus daug greitesni marat-

ne į Vašingtoną ir po at-gailos ašaromis pasirašytų paliaubų stengsis vienas ki-to nepralenksti.

Be to, tiesiame sveikini-mo ranką ir šaltame van-denėlyje gal jau kiek atvė-susiems RLB politinės vei-klos partizanams.

Šia proga tegul bus pa-laiminti ir nuo poilsio pa-vargę pensininkai, kurie po ilgų vasaros atostogų be jo-kios pertraukos jau pra-dėjo rudens atostogas.

Džiaugdamiesi visuotine tautiečių atgaiva, reiškia-me gilią užuojautą tik mū-sų tautinių valgių virėjoms, nes, prasidėjus kultūrinių renginių rudens sezonui, joms dabar teks kepti ke-lis kartus daugiau reprezen-tacinio kugelio.

NORI DAUGIAU "OPTIMIZMO"

"Dirvos" skaitytojas A. Dabšys iš Los Angeles, sa-vo laiške kritikuodamas kai kuriuos visuomeninių rū-pesčių pilnus šio laikraščio straipsnius, tarp kitko ra-šo:

"...juk turbūt visi (—) žinome tris lietuviškas in-stitucijas: Vasario 16-sios gimnaziją — be mokinių, šv. Kazimiero kolegiją Ro-moje — be klierikų ir "ku-

riamoje" Lituanistinėje Ka-tedroje Chicagoje — be studentų. Tos institucijos reikalingos, tegul sau gy-vuoja (ar gyvuos), bet dėl to jaudintis ir "lieti aša-ras"... nemanau, kad vertė-tų. Reikėtų, manding, skelb-ti optimistinius ir realius dalykus, o tokių labai daug."

Taigi, pagal tokius opti-mizmo reikalavimus visiškai nereikėtų rašyti, kad li-tuanistinėse mokyklose ma-žėja mokinių skaičius, kad mūsų jaunimas pamiršta lietuvių kalbą ir nutausta, kad kuriamos mišrios šei-mos, kad pro nosį ir gerklę ryjami narkotikai, nes yra opti mistiškesnių dalykų, kaip Los Angeles "milio-nieriai".

KAS KALTAS?

Tėvas Leonardas Andrie-kus, "Darbininke" gražiai aprašinėdamas kitataučių įvilkimo į lietuvių pranciš-konų vienuolių abitus iškil-mes Kennebunkporto kop-lyčioje, ten pat skundžiasi, kad — "Lietuva gailiai žiū-ri į užsienio jaunimą, ypač į ateitininkiją, per 40 metų nedavusią savo tautai nei kunigų, nei vienuolių... Tai neliudija aukšto idealizmo ir gilaus religinio išgyveni-mo."

O kas dėl to kaltas? Iš kur atsiras tų naujų vie-nuolių ir kunigų, jeigu jau-nimo suvažiavimuose pa-tys tėvai stumia savo duk-ras net nesubrendusiems jaunuoliams į glėbį, kalbė-tojai ragina kurti šeimas, o katalikiška spauda pla-čiausiai aprašinėja sutuok-tuvių iškilmes net su sve-timtutėmis, dar ir foto-grafijomis pavaizduodama to šeimyninio gyvenimo sal-dumus?

Mes negirdėjome net pa-ties Tėvo Leonardo kalbos jaunimui kurioje būtų nu-šviesta kaip jau "medaus mėnesio" pirmomis dienomis pavydi žmona rauja sa-vo pagiriotam "idealui" plaukus, mauna ant galvos naktipuodį, su karšta pe-telne vaikosi puosnuogį apie rezidenciją ir iškrato iš pa-mušalo paskutinį nuo jos paslėptą dolerį. O net ir "švento Pranciškaus varpe-lyje" neteko skaityti lietu-viui jaunuoliui paragavimo, baigus mokslus, spjauti į visas mergas ir stoti į vie-nuolyną.

ŽMOGAUS ILGESYS

Taip gūdu, taip tylu lyg numirus,
Nieks nešmeiš, nemeluos, neapgaus.
Rods nenori nei arklo, nei lyros, —
O ilgies vėl prakeikto žmogaus...

To, kurs dėkai už meilę ir gėrį
Glostė širdį barsuko nagais
Ir lyg avinui kailį nunėrė
Su svajonėm, garbe, pinigais...

Kurs bučiavo ir ašarom prausė,
Kol įgylė tarytum angis...
O vienatvėj pastyrinęs ausį,
Vėl klausais, gal jo balsas atgis.

Vėl į tuštumą žvilgsnį įsmeigęs,
Dar tikies, gal šešėlis praeis,
O diena vėl beviltiškai baigias
Senu atdūsiu: "O-o-o!.. Džyzus Krai..."

PER PASAULĮ KELIAUJA ŽMOGUS

Per pasaulį keliauja iš tėvynės išrautas žmogus.

MUMS RAŠO

Pastaruoju metu esame gavę tokių susimąsčiusio va-sarotojo pamokomąjį laiškų:

"Gerbiamieji,

Dievo paukštelė Žemė mus visus skraidina vis arčiau dangaus vartų, kur, kaip gerai informuoti Biblijos tyrinėtojai praneša, mus pasitiks šv. Petro pirmininkaujama "OSI" žydų komisija paskutiniam tardymui. Tad, rodos, turėtume bent gyvenimo galą dorai

ir taikoje bei visuotinėje meilėje praleisti, o mes vis tiek — kuo senyn, tuo duryn! Dėl to siūlyčiau laikytis nors tokių principų, kuriuos gerai apmaščiau amžinai banguojančios jūros akivaizdoje:

Nereikalauk net iš praturtėjusių vaikų jokios pa-ramos, nes tokie lūkesčiai labai atšaldo šeimos ryšius.

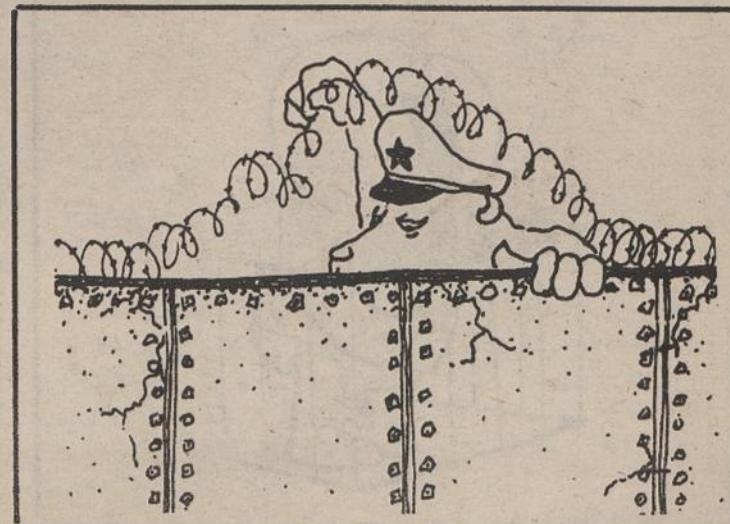
Kol turi pilną sąmonę, ubagyną pasirink ir apsi-mokėk į priekį patsai, nes

(Nukelta į 8 psl.)

BRONIO RAILOS KNYGŲ PRISTATYMAS

Šiuo metu įvairiose lietuvių gyvenvietėse supažindi-nama su jo naujausiais veikalais "Raišos agavos" ir "Ki-tokios Lietuvos ilgesys", kuriuose dar nė kiek neatšipė autoriaus dantys.

Tarybinio "humanisto" poilsis, atlikus sovietinę "pa-triotinę pareigą" — nušovus Korėjos keleivinį lėktuvą su 269 keleiviais, tarpe kurių buvo politikų, mokslininkų, jaunavedžių, senelių ir vaikų.

VLIKo būstinėje apsilankius

AURELIJA BALASAITIENĖ

Lankantis Washingtonė negalima aplenkti ir mūsų Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto būstinės, kuri yra Lietuvos vadavimo darbų centras. Kukli patalpa didelio judėjimo gatvėje, arti miesto centro, telkia daug įdomios medžiagos, o Margarita Samatienė, egzekutyvinė sekretorė, pasitinka lankytojus su šiltu lietuvišku svetingumu ir noru suteikti galimai daugiau žinių bei informacijos. Antrame aukšte, lipant laiptais į viršų, girdisi vien vėsinamųjų aparatų ūžimas. Paskambinus skambučiu, ponja Samatienė atsargiai pravėrė duris. Pamačiusi lankytojus, jas plačiai atidarė ir su šypsniu pakvietė vidun, vėl rūpestingai jas užrakindama. Siaurame, ilgame prieangyje aukšta knygų lentyna, prikrauta propagandiniais leidiniais apie Lietuvą įvairiomis kalbomis. Šalia guli paruošta ELTOs biuletenio siunta. Su įdomumu varčiau Tomo Venclovos brošiūrą anglų kalba apie lietuvių dabartinę literatūrą. Leidinys patrauklus, parašytas

lengvu, bet autoritetingu stiliumi, patrauklūs skaitytoja ieškanti informacijos, kurios nėra taip lengva rasti, negyvenus 'anapus'. Sekančiame kambaryje darbo patalpa, p. Samatienės rašomasis stalas, padengtas raštais ir užrašais. Toliau posėdžių kambarys. Vidury ilgokas stalas, padengtas žalia staldengte, o pro langus veržiasi Amerikos sostinės judėjimo triukšmas, kiek prislopintas vėsinamųjų ūžimo.

Ponia Samatienė pasiūlė susipažinti su pastoviai gaunamais leidiniais ir spauda. Salutinėje lentynoje, šalia visos mūsų periodinės spaudos, yra ir Amerikos komunistų spauda, didieji dienraščiai, vokiečių informacijos biuleteniai iš Vakarų Vokietijos, biuleteniai iš Meksikos ir kitų Pietų Amerikos kraštų. Sužinau apie neseniai gautą kvietimą dalyvauti Pasaulio Antikomunistų konferencijoje Liuksemburge, kur lietuvius atstovaus Algis Staikūnas. Tos pat dienos pašto siuntoje buvo ALTAi adresuotas AMBITO dvisavaitinio žurnalo Meksikoje raštas, pra-

Margarita Samatienė,

M. Žitkaus nuotr.

šant suteikti smulkia informaciją apie ELTOs darbą. "Kadangi esate giliai respectuojami savo srityje, mes kreipiamės į Jus su prašymu mums teikti žinias, nuotraukas ir bendro pobūdžio spaudos patarnavimus mūsų AMBITO žurnalo spalio mėnesio laidai. AMBITO yra pasaulinės spaudos nuomonių ir analizų santrauka, liečiant politines, ekonomines, socialines ir mokslines temas, kuriomis šių dienų pasaulis domisi" - trumpa laiško ištrauka susumuoją jo tikslą. Toliau direktorius Peter Weley Steele pareiškia, kad "medžiaga, pasirodanti AMBITO, yra perspausdinama iš tarptautinių žurnalų ir laikraščių, atstovaujančių pilną ideologinę, geografinę ir net lingvistinę šių dienų pasaulio skalę. Tuo būdu Lotynų Amerikos skaitytojams bus suteikta galimybė susipažinti su reikšminga medžiaga, randama arti vieno šimto leidinių, su kuriais mes turime perspausdinimo teisės sutartis." Tai tik vienas iš daugelio pavyzdžių, su kuriais man teko susipažinti per trumpą mano vizitą VLIKo būstinėje.

Ponia Samatienė pareiškė, kad informacijos paklausa esanti nepaprastai didelė, o taip pat gausi yra ir gaunama informacija iš viso pasaulio agentūrų. Tai tylus darbas, kurio niekas negali įvertinti plojmais nei prakalbomis, tačiau mūsų informacija, kaip tas lašas po lašo, skverbiasi į visus pasaulio kraštus, visus archyvus, visas svarbias institucijas. Neatsilieka ir JAV Valsybės Departamentas, periodiškai siunčiantis savo biuletenius GIST, kurio antraštėje pabrėžiama, kad tai yra 'trumpas JAV užsienio politikos komentaras - ne griežtas politikos pareiškimas'. Liepos mėnesio laidoje įdomiai informuojama apie JAV ir Sovietų Sąjungos santykius, atsakant: Sovietų politikos punktu: pastovų bandymą dominuoti karine jėga, kišimąsi į nusi-stovėjusias pasaulio sritis, pastangas Sovietinę sistemą laikyti idealu - kaip pav. Lenkijoje, pastovius bandymus apeiti ir laužyti sutartis, nuolatinį laužymą žmogaus teisių, pažeidžiant Helsinkio pasitarimus ir kt. JAV atsakymai: JAV pripažįsta Sovietų Sąjungos jėgą, tačiau mano, kad agresinė taktika gali būti sustabdyta, jei JAV nurodys, kaip rizikinga tokio veiksmo išdava gali jiems pakenkti. JAV privalo išlaikyti karinės

jėgos balansą ir reikalauti, kad Maskva laikytųsi tarptautinių išpareigojimų... Toliau sakoma: 'Nors nėra užtikrinimo, kad pasitarimai su sovietais privestų prie priimtinių suitarimų, mūsų pabrėžimas jėgos ir reikalo tartis paruošia mus pasipriešinti sovietinei puikybės ir padeda tinkamai reaguoti į pozityvų mostą.'

Apžiūrėjus retus ir įdomius leidinius, archyvą su pilnais Vyriausybės Žinių ir kitų dokumentų komplektais, išvykome į netolies esantį restoraną papietauti, toliau besikalbėdami apie mūsų tautos rūpesčius ir mūsų likimo priklausomumą nuo daugelio politinių aplinkybių, prie kurių pakeitimo turime prisidėti visomis savo išgalėmis. Tiek keliomis kalbomis leidžiamas ELTOs biuletenis, tiek į tarptautinio dėmesio areną pastovus VLIK veržimasis yra sunkus ir mažai įvertinamas darbas. Teko girdėti priekaištą, kad anglų ir lietuvių kalba skelbiami tekstai esą skirtingi. Paaiškinimas labai paprastas: tai, kas skelbiama svetimtaučiams, yra daugiau tarptautinės reikšmės informacija. Gi lietuvių kalba leidžiamas biuletenis jau liečią grynai įvykius ir asmenis mūsų brangioje tėvynėje, kurie įdomūs kiekvienam lietuviui.

ST. PETERSBURG

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

St. Petersburgo Lietuvių klubo salėje š. m. rugsėjo 8 d. įvyko Tautos šventės minėjimas, kurį atidarė A. Karnienė pranešdama, kad rengia Amerikos Lietuvių Bendruomenė ir prašė visų atsistoti įnešant vėliavas į salę. A. Gudonis tvarkė Romo Kalantos šaulių būrį. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, kun. V. Zakaras sukalbėjo dienas pritaikytą gilią minties invokaciją.

Minėjamą praveisti pakviestas S. Vaškys trumpai apibūdino diplomatinėje tarnyboje Vladą Žilinską ir pakvietė jį prie mikrofono paskaitai. V. Žilinskas labai aiškiai išdėstė visus Lietuvos valstybės praeities įvykius nuo Vytauto karūnavimo dienos iki dabar.

Po paskaitos M. Krasauskas, buvęs LB Apyl. pirm.

skaitė pasaką apie Arą, kaip jis nuo aukštybių buvo viesulo nublokštas į žemę ir žmogus jam uždarytam narve davė visokio maisto, bet jis nelietė ir mirė uždarytas narve.

Panašią pasaką skaitė, Karnienė, S. Vaškys ir S. Vaškiene pasikeisdami vienas po kito. Toks ilgas skaitymas išblaško klausytoją, verčia nuobodžiauti.

Lituanistinės mokyklos mokinė D. Radvilaitė, tautiniais rūbais pasirėdžiusi, gražiai perskaitė dienos progai eilėraštį. Keletą muzikos dalykėlių išpildė pianu Kristina Grabnickaitė iš Orlando.

Į pabaigą A. Karnienė padėjo visiems susirinkusiems už atsilankymą, kurių tarpe pasakė yra ir VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis. Tuoju visa salė pradėjo gausiai ploti tuo parodė, kad nori išgirsti Tautos šventės progą jo sveikinimo žodį, bet Karnienė to nesuprato ir nepakvietė žodžio tarti. Reikia pasakyti, salėje buvo pilna žmonių, priekyje matėsi mūsų garbingas prelatas J. Balkūnas, daktarai, inžinieriai, iš Kanados atvykusių ir iš kitų apylinkių, nes toji diena švenčiama tik kartą į metus. Šaulių būriai išnešė iš salės vėliavas. Sugiedota Lietuva brangi ir visi buvo pakviesti prie kavutės pabendrauti, pasidailinti įspūdžiais.

Rugsėjo 11 d. 1 val. p. p. švento Vardo bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos užprašytos St. Petersburgo apylinkės. Dalyvavo didžioji visuomenės dalis, Romo Kalantos, Palangos jūros šaulių būrių šauliai. Vėliavoms nešti prie altoriaus vadovavo V. Baranauskas. Buvo nešama ir Vyčių vėliava. Šv. Mišias atnėšavo prelatas J. Balkūnas, kun. A. Stašys ir kun. V. Zakaras, kuris ir paskaitė dienos evangeliją ir pasakė apie Tautos šventę. Kun. V. Zakaro žodžiai turi pasilikti visų mūsų lietuvių širdyse kaip tautos išsilaikymo dėsniai.

Po šv. Mišių sugiedotas Tautos himnas, išneštos Amerikos, Lietuvos, šaulių ir Vyčių vėliavos ir maldos sustiprinta visuomenė skirstėsi namo.

Mykolas Karaitis

PEDIATRIC PHYSICAL THERAPIST

Immediate opening for physical therapist in early intervention program located in the Atlanta area. Opportunity for independent person to work in a highly professional but flexible environment. 22 hours per week, salary negotiable. Call or write, NORTH METRO PSYCHO-EDUCATIONAL CENTER, 846 Huff Rd., Atlanta, Ga. 30318. 404-352-3720 or 404-921-2673. (36-38)

OR/CS SUPERVISOR

New 44 bed general acute care hospital in Douglas, Wyoming. NEEDS QUALIFIED REGISTERED NURSES with minimum of 2 years OR experience, management background, and CS knowledge.

We offer outstanding salary and benefits, in a comfortable small town environment. Contact Jim RIMEL, CONVERSE COUNTY MEMORIAL HOSPITAL, 530 S. Oak St., Douglas, WY. 82633. 307-358-2122 (35-40)

Pro mėlynus akinius...

(Atkelta iš 7 psl.)

tai didžiai apramina gimines.

Progai pasitaikius, pasiūlyk turtingesniai už save paskolinti pinigų. Žinoma, jis tavo paskolos neims, bet nustos bijoti, kad gali kada paprašyti jo pagalbos, ir bus tavo malonus draugas.

Nepažįstamų žmonių tarpe nieko nepasakok apie savo politinę veiklą, nes iš dviejų klausytojų vienas tikrai bus tavo partinis priešas.

Jeigu viršila giriassi, kad jis Lietuvoje buvo pulkininkas, sargas — įstaigos direktorius, o gailestingoji

sesuo — daktarė, tikėk ir neklausk, nei kada, nei kaip ilgai. Tai labai sustiprina mūsų vienybę.

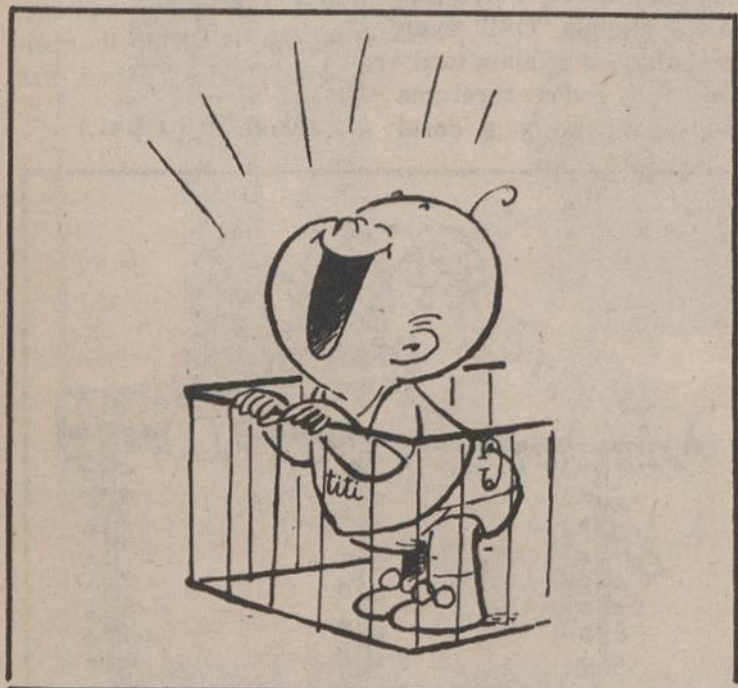
Kazimieras Krapas

NUSIVYLIMAS

Australijoje gyvenantis tautietis M. G., "Europos lietuvių" tarp kitko taip vaizduoja savo sentimentalių skridimą į Vilnių ir susitikimą su gimine:

"Juk tiek metų... Lėktuvas pradeda leisti... širdy kažkas sako: "Laikykis, nesugriūk ant tėviškės slenksčio"... Minios stumiamas slenku į priekį Staiga atsiduriu vidury man nepažįstamų žmonių... Pripuola brolis. Apkabina ir nepaleidžia. Jį kažkaip atpažįstu, bet tokio nutukusio nesitikėjau matyti..."

PATRIOTINIS NAUJALIEITUVIS

Velniop ir pienu, ir monų košę!
Lai "pepsės" šuniui skilvį skalau!
Iš apynėlio gelsyo iškošę,
Duokit nors kvortą Biržų alaus!..

A. A.

SOFIJAI DAMBRAUSKIENEI

Lietuvoje mirus, jos broliui KOSTUI ŠIRVI-
NIUI ir kitiems giminėms reiškiamo užuo-
jautą

Kazys ir Jonė
Karaliai

Tauriam žemaitijos sūnui

A. A.

JUOZUI ŠEPIKUI

mirus, mielai žmonai ELENAI, sūnams JUO-
ZUI ir JONUI, dukroms MARYTEI ir ONU-
TEI bei visiems artimiesiems reiškiamo nuo-
širdžią užuojautą ir kartu jungiamės į Jūsų
liūdesį

Kęstutis, Antanina ir Pranas
Petraičiai

Rasa ir Romas
Kronai

Mylimam vyrui, tėvui ir broliui

A. A.

Kpt. VIKTORUI VILKUTAIČIUI

mirus, žmonai ELENAI, sūnui RIMUI, bro-
liui VYTAUTUI, seserims: ALDONAI, LEO-
KADIJAI, BIRUTEI, DANUTEI ir jų šei-
moms, gilią užuojautą reiškiu ir kartu liūdžiu

Valė Šukienė

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

**ATŠVENTĖ 80-JI
GIMTADIENI**

Rugsėjo 2 d. giminių ir
draugų tarpe Juozas Leš-
činskas atšventė savo 80-jį
gimtadienį.

Juozas Leščinskas daly-
vauja lietuviškoje veikloje
ir priklauso net kelioms lie-
tuviškoms organizacijoms:
ALT S-gos Detroito sky-
riui, St. Butkaus šaulių
kuopai, Amerikos Lietuvių
Radijo klubui "Lietuvių
Balsas" ir kitoms.

Juozas Leščinskas, ne-
žiūrint kad ir peržengęs
80-jį gyvenimo žingsnį yra
judrus ir veiklus. Linkiu
Juozui Leščinskui sulaukti
dar daug, daug gimtadie-
nių!

**PAVERGTŲ TAUTŲ
FESTIVALIS**

Rugsėjo 9, 10 ir 11 d.
Hart Plaza prie Detroito
upės įvyko festivalis pava-
dimu "Captive Nations Fes-
tival".

Festivalio rugsėjo 9 d.
vakare atidarė ir programą
pravedė G. Rej. Buvo su-
giedotas Amerikos himnas
ir perskaitytos proklama-
cijos: Michigano valstijos
gubernatoriaus James J.
Blandhard, miesto mero
C. Young ir sveikinimas
Viking laivo vadovybės, o
taip pat pristatyti atidary-
me dalyvavę tautybių at-
stovai. Lietuvius atstovavo
Valentina Bulotienė. Sce-
noje buvo sustatytos 23
fautų vėliavos.

Festivalyje dalyvavo De-
troito Lietuvių Organizaci-

jų centras, kuriam vado-
vauja dr. Algis Barauskas.
Lietuviai ten turėjo maisto
kioską, kurį tvarkė ir juo
rūpinosi Rimas Bulota. Ben-
drą alaus barą tvarkė An-
tanis Sukauskas ir Meno
galerijoje eksponatus iš-
dėstė J. Jasiūnas ir Detroi-
to Lietuvių Kultūros klu-
bas. Rusnės Kasputienės
tautinių šokių grupė "Au-
diny" šoko šeštadienį, o
Rimo Kaspučio orkestras
"Romantika" grojo penk-
tadienio vakare ir sekma-
dienį. Tai buvo paskutinis
šiais metais rengiamų fes-
tivalių. Festivalyje turėta
ir nelaimių. Penktadienio
vakare buvo užsidegęs italų
maisto kioskas ir šokių to-
kią paniką nuteikęs ir vi-
siems ten buvusiems kios-
kams. Atvykus gaisrinin-
kams ir likvidavus, gaisrą,
maisto kioskai buvo atida-
ryti ir festivalis savo pro-
gramą tęsė toliau.

**TAUTOS ŠVENTĖS
MINĖJIMAS**

Rugsėjo 11 d. 10:30 val.
šv. Antano parapijos baž-
nyčioje kun. Alfonsas Ba-
bonas šv. Mišias aukojo už
Lietuvos laisvės kovotojus
ir savo pamoksle apibūdino
šios šventės reikšmę bažny-
čios ir tautos atžvilgiu. Ši
šventė yra Marijos gim-
mo, o tautos — Vytauto
Didžiojo vainikavimo Lie-
tuvos karaliumi.

Mišiose lietuvių organi-
zacijos dalyvavo su vėliavo-
mis. Mišių metu giedojo pa-
rapijos choras vadovauja-
mas muz. St. Slizio.

**EXCELLENT OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP**

to work and live in a small congen-
ial community and a 72 bed new
facility.

RESPIRATORY THERAPIST
Excellent opportunity for Certified
Respiratory Therapy Management
Personnel in new health care facility.
Management experience required.

Also

**CERTIFIED MEDICAL
RECORD TECHNICIAN
REGISTERED NURSES
MED/SURGICAL**

3-11 SHIFT

Competitive salary and benefit pack-
age. If interested contact:
**RODNEY BATTLES, PAINTSVILLE
HOSPITAL, P. O. Box 1487, Paints-
ville, Ky. 41240. (36-39)**

**MATAS & TURNER
REALTY**

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

**HOWARD TURNER
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas**

VYT. ALANTAS**Draugo Visakio karjera****(9) (R) Lietuvių Bendruomenės premijuota novelė**

Po vakarienių brolienė paklojo svečiui pa-
talą svetainėje ant sofos ir su vaikais nuėjo
gulti. Broliai dar ilgai sėdėjo prie stalo gurkš-
nodami šeiminišką gerą krupniką ir kalbėda-
mi apie šį bei tą. Ties komoda, ant sienos, ka-
bojo senųjų Visakių, tėvo ir motinos, padidin-
tos nuotraukos. Sigitas prisiminė, kaip tėvas
sekmadieniais vesdavosi jį, tada dar septynių
metų vaikėžą, pasivaikščioti panemuniais ir
kaip ta vaikštytė, tartum iš anksto susitarus,
visada baigdavosi prie pilies griuvėsių. Tėvas,
atsisėdęs ant plytelių krūvos, pasakodavęs
jam apie Lietuvos senovę ir ypač plačiai sus-
davo ties karaliaus Mindaugo nužudymu.

— Tėvas, matyt, jausdavo tam valdovui
kažkokią simpatiją, nes pasakodamas visada
apsiašarodavo, — pridūrė Sigitas. — Aš dar ir
šiandien negaliu suprasti to tėvo sentimenta-
lumo: kodėl senas, užsigrūdinęs komunistas lie-
ja ašaras dėl to liaudies priešo, uzurpatoriaus
ir išnaudotojo. Tėvas turėjo džiaugtis, kad tas
žmonių pabaisa buvo likviduotas.

— Aš tau pasakysiu, kodėl tėvas sielojosi
dėl to Lietuvos karaliaus nužudymo, — tarė
vyresnysis brolis patylėjęs. — Ir mane tėvas
nusivesdavo prie pilies griuvėsių ir pasakodavo

apie Lietuvos praeitį. Aš buvau vyresnis už
tave, ir senis kalbėdavo su manimi atviriau.
Mūsų tėvas niekad savo širdyje nebuvo komu-
nistas, o liko geras lietuvis. Jo didvyris buvo
karalius Mindaugas, ir jis negalėjo dovanot jo
žudikams. Juk jei jis nebūtų buvęs nužudytas,
Lietuvos istorija būtų galėjusi nueiti kitokiu
keliu.

— Atseit, senis buvo veidmainis, išsigimė-
lis, prisiplakėlis, melagis, — Sigitas iškošė pro-
dantis, blokšdamas piktą žvilgsnį į tėvo por-
tretą.

— Sakyk, jis tik buvo užsidėjęs raudoną
kaukę, kad širdyje galėtų likti geras lietuvis.

— Tu lyg savo tėvą užtari? — Sigitas šnai-
rom drėbtelėjo į brolių.

— Nežinau kodėl turėčiau mirusį žmogų
koneveikti? Bet tu mano svečias, ir aš leistis su
tavimi į ginčus nenoriu. Labanakt! — ir jis
išėjo iš svetainės.

— Jokios abejonės: prakeiktas nacionalis-
tas! — Sigitas palydėjo brolių iki durų akimis.

— Kas galėjo tikėti, kad ir senis buvo naciona-
listas, — jis žvilgterėjo į tėvo portretą, kuris,
jam pasirodė, surauktais antakiais pikta žiūrė
į jį iš rėmų. — Tas maskolis sako: — Perženk

ribą ir būsi laisvas! — Bet tu perženk tą ribą,
jei toks gudrus, kai paskui tave velkasi visas
praeities balastas! — galvojo Sigitas žings-
niuodamas po kambarį ir vis žvilgčiodamas į
tėvo portretą. — Vygai mano darbas nepatinka,
brolis aiškus mano priešas, o dabar dar ir tė-
vas į mane šnairuoja... Kažin kaip tai mano
mergytei praėjo permjera? — jis staiga prisi-
minė Vygą, ir švelnus dvelktelėjimas paglostė
jam apkartusią išrdį. — Bet kaip aš jai mela-
vau grįžęs iš pasimatymo su Dolgošėjėvu! —
Sigitas griuvo ant sofos ir atmetė galvą. — Ji
tokia teisinga: jei sužinotų, kad buvau užsukęs
pas Olgą. Išmestų mane, kaip šunį, o gal ir
ne?.. Turiu ko greičiausiai tas tariamas savo
atostogas baigti ir grįžti į Kauną. Ir turiu grįž-
ti laimėtoju. Kitaip kokia prasmė gyventi? Am-
žinai trintis pastumdėlio vietoje? Ne mano sti-
lius! Žinau, kad šio ežero apylinkėse vyko ar-
šios kautynės su buržujiniais partizanais. Rei-
kės Vincą paprašyti, kad parodytų tas vieto-
ves: gal kas paaiškės...

Sigitas miegojo labai neramiai. Jį kankino
slogutis per visą naktį. Tėvas, rodosi, grasina
ir nori išsiveržti iš rėmų. Jis bėga ir atsigręžęs
mato, kad jį veja ne tėvas, o Dolgošėjėvas. Ir
jis jam grūmuoja ir šaukia: — Tu, išdavike, aš
tave padėsiu kur reikia! — O brolis, rodos, šyp-
sos ir klausia: — Kur tavo lenktynių baigmė?
— Pabudo Sigitas paryčiui labai pavargęs ir
tik prieš pat saulės užtekėjimą užmigo ramiai.

Miegojo jis ilgai. Apie dešimtą valandą
durys triukšmingai atsidarė ir jam pasigirdo
pažįstamas balsas.

(Bus daugiau)

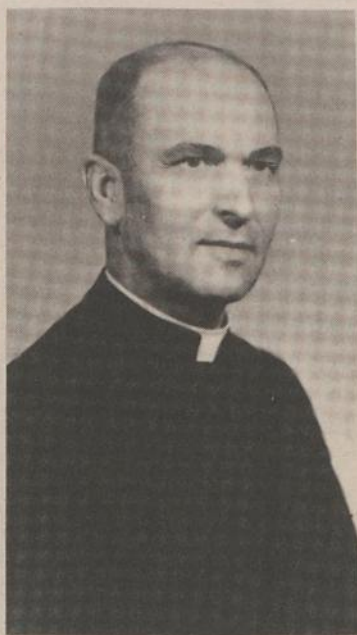
Kun. Zenonas Gelažius sukaktuvininkas

Kun. Zenonas Gelažius gimė 1903 m. birželio 23 d. Joniškioje, pavyzdingoje ir darbščioje ūkininkų šeimoje. Vyresnysis brolis dr. Pranas buvo žymus visuomenės veikėjas, tautininkų šulas. Jaunesnysis brolis advokatas Julius sekė brolių pėdomis, taip pat ėjo tautiškuoju keliu. Ūkininkavo brolis Liudas ir sesuo Pranė.

Kun. Zenonas kunigu buvo įšventintas 1927 metais. Bažnytinės teisės licenciatą gavo VDU 1930 metais.

Joniškis turėjo vieną iš gražiausių bažnyčių. Žmonės giliai religingi bet kunigų nedaug paruošė. Kaip žinome, Joniškį įkūrė vyskupas Jonas, davęs savo vardą ir miesteliui. Tuo joniškietis labai didžiūojasi. Jie su savo tėviškės gimtąja žeme yra glaudžiai susirišę. Juose tautiškumas buvo giliai surištas su religija.

Didžiavosi joniškietis kun. Zenonu Gelažiumi, kuris ėjo savo pirmąjį kunigų pėdomis. Kai Zenonas lankė šiaulių gimnaziją jo pašaukimo kelrodžiu buvo dvasios vadas kun. Gylys. 56 metai kunigystės jau

Kun. Z. Gelažius

praityje, iš jų keliolika metų praleista Lietuvoje, įvairiose parapijose, išvažinėtose vieškeliais, keliais, išvaikšiotose laukų ir miškų takais.

Kunigas Zenonas mylėjo savąją žemę, mylėjo tėvynainius, su jais džiaugėsi, su jais liūdesiu dalinosi, giedojo giesmes, dainavo dainas.

Keitėsi gyvenamos vietos, keitėsi parapijos ir žmonių veidai, liko tik ta pati Dievo meilė ir skleidžiamos žmonėms dvasinės verty-

bės. Pasitraukęs iš Lietuvos, kur apie 10 metų buvo Girdžių parapijos klebonu, tas pareigas ėjo Vokietijoje, Wunsiedel ir Hanau stovyklose, buvo Saksonijos lietuvių dekanu, JAV parapijinį darbą dirbo St. Laouis, Mo.

Anglų teologas Gilbert Burnet sako: "Jei po pamaldų išėjė žmonės vienas su kitu kalbasi ir sako, kad kunigas gražiai kalbėjo, tai jie ir išsinešė tik gražių žodžių pyne, bet paklausti negali atsakyti, ką sakė. Bet jei po pamaldų išeina žmonės tylūs, nekalbūs, susimąstę, ir jie nenori nė su kuo susitikti kad neišblėstų girdėti žodžiai, kad jais dar ilgai gyventų, kad galėtų susikaupti — tai tas pamokslininkas yra tikrai geras."

Toks geras pamokslininkas yra ir kunigas Zenonas Gelažius. Jo vidurio aukštaičio kalbos tarsena graži, pasakyti žodžiai patenka į žmonių širdis, pasilieka mūsų širdis, susikaupimui. Poezijos pynės pasilieka tik trumpam ausyse, bet gilios minties žodžiai, paprastumu apvainikuoti, skamba gražiais giesmių aidais.

Vytautas Kasniūnas

SPECIALI 14 DIENŲ EKSKURSIJĄ SU 11 DIENŲ LIETUVOJE

Proga sutikti Naujus
Metus su giminėmis

Gruodžio 27, 1983 iki sausio 9, 1984 —
\$1,499.00.

Maršrutas:

1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje,
1 diena Frankfurte.

IŠSKRIDIMAI IŠ BOSTONO IR NEW YORKO
SU LUFTHANSA ORO LINIJA.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS

293 Auburn Street

Newton, Mass. 02166

617 965-8080/969-1190

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO
REIKALAIŠ GERA IR SAŽININGA
PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į

ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS, LIPINŲ POPIERIUS. ATLIEKU
STALIAUS DARBUS. SUVEDU VANDENS VAMZ-
DŽIUS. ĮDEDU ĮVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU
EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 442-2187

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome
kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po
stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat
atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS**

ČEKIŲ SĄSKAITA

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• A. A. Kristina Raulinaitienė, 91 m. amžiaus, rugsėjo 17 d. mirė Putname. Jos kūnas buvo atvežtas į Clevelandą ir po suaruošto rugsėjo 20 d. atsisveikinimo Jokubauskų laidotuvių namuose, kurį pravedė J. Stempužis ir giedojo Čiurlionio ansamblis, trečiadienį, rugsėjo 20 d. iš Dievo Motinos šventovės buvo palydėta į Visų Sielų kapines ir palaidota šalia sūnaus skulpt. Vytauto, žuvusio prieš 15 metų automobilio katastrofoje.

Dirva reiškia užuojauta velionės sūnui Zigmui, marčioms Mirai ir Aldonai, vaikščiams Andriui ir Ingridai.

• Neringos tuntas, vasaros atostogom pasibaigus pradėjo naujus skautiškos veiklos metus.

Sueigos vyksta kiekvieną pirmadienį, 7 val. vakaro, Dievo Motinos šventovės patalpose, žemutinėje salėje.

Mergaitės norinčios įstoti į skaučių gretas gali registruotis per sueigą arba pas tuntininkę Danguolę Vodopalienę, tel. 449-1216.

• Jonas Garla, ilgametis Dirvos foto bendradarbis, su žmona Stefa išsikėlė nuolatiniam gyvenimui į Juno Beach, Fla. Linkime jiems naujoje vietoje sėkmės.

• Kazimieras Karalis, ilgametis ALT S-gos Clevelando skyriaus pirmininkas, ALT Clevelando skyriaus valdybos narys, išsikelia nuolatiniam gyvenimui į Floridą. Ta proga ruošiamas atsisveikinimas Lietuvių Namuose spalio 2 d. 4 val. p. p.

Rengėjai ALT S-gos ir ALT skyrių valdybos kvie-

NERINGOS TUNTO TĖVŲ KOMITETAS
MALONIAI KVIEČIA CLEVELANDO
VISUOMENĘ DALYVAUTI JŲ RENGIAMAME

VASARĄ PALYDINT BALIUJE LIETUVIŲ NAMŲ DIDŽIOJE SALĖJE rugsėjo 24 d. 6:30 val. vakaro.

Solistė Aldona STEMPUŽIENĖ išpildys arijų programą, jai akompanuos pianistė Barbara Klonowski. Baliaus metu svečius palinksmins Neringos tunto sesės. Gros STRIMAIČIO orkestras. Skautės pavaišins svečius su puikia vakariene.

Bilietai 15 dol. asmeniui, o jaunimui iki 18 metų 10 dol. Biletus ir stalus galima užsisakyti pas Marytę Puškorienę 486-8613. Balius rengiamas skaučių veiklai paremti.

Danguolė Vodopalienė
Neringos Tunto Tuntininkė

čia jo draugus ir pažįstamus atsilankyti ir dalyvauti išleistuvėse.

• SLA 136 kuopos gegužinė įvyks rugsėjo 25 d. 12 val. p. p. Visi Clevelando lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti. Adresas: 20230 Miller Gat., Euclid, Ohio.

• Vengrų skautų tautinis ansamblis spalio 22 d. 7:30 va. vak. Lakewood Civic Auditorijoje, 14100 Franklin, Lakewood, duos šokių festivalį Kincseslada. Ansamblių sudaro 55 šokėjai nuo 14 iki 26 m. amžiaus. Bilietai 8 dol. Iš anksto užsisakant \$6.50 ir \$7.50. Tel. 338-3288.

• Igno Muliolio pareikštoje užuojautoje Dirvos Nr. 34 a. a. Viktorui Vilkutaičiui, buvo praleistas velionės brolio Vytauto vardas.

• Ateitininkų iškyla įvyks rugsėjo 25 d. 1 val. p. p. Chopin Forest Parke prie sankryžos Rt. 6 ir 306. Įvažiavimas iš Rt. 6.

APARTMENT FOR RENT

Lake Shore and East 185 Street. Adults only, no pets. Call: 398-9579. (35-38)

FOR RENT

Willowick, office space
28801 Lake Shore Blvd.
Call: 731-1078.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 331-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

FOR SALE

Tavern and living quarters and parking lot. Call: 883-5027. (35-36)

RELOCATED TO Miami, Florida. Working Foreperson-Mechanic. Minimum 8 years experience. Wells Spaul transfer machine. Starting salary \$30,000—Benefits. Also Wells-Wood, field hand fed operators, Wells box spring coiler.
AUTOMATIC SPRING PRODUCT.
(305) 635-8020 (34-40)

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 24 D. "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

• RUGSĖJO 25 D. ateitininkų iškyla.

• RUGSĖJO 25 D., 4 val. — Vacio Kavaliūno knygos "Dalia" pristatymas Dievo Motinos parapijos salėje.

• SPALIO 1 D. Pabaltiečių draugiškumo vakaras. Rengia Clevelando ALTos skyrius drauge su latviais ir estais.

• SPALIO 8-9 D., šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atšildai).

• SPALIO 8 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos sporto užbaigtuvės.

• SPALIO 8 D. Vienos dienos rekolekcijos Jėzuitų rekolekcijų namuose.

• SPALIO 9 D. 11:30 val. Dievo Motinos auditorijoje įvyks naujos lietuvių sodybos "Lietuvių Centro" pristatymas visuomenei. Rengia Ateities Klubas.

• SPALIO 15 D. Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-balius.

• SPALIO 16 D. — 4 val. parapijos auditorijoje simfoninis koncertas. Dalyvauja: pianistas Antanas Smetona, solistas Jonas Vaznelis ir Clevelando Filharmonijos orkestras. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• SPALIO 22-23 D. JAV LB Tarybos suvažiavimas Euclide.

• SPALIO 30 D., 4 val. — Dievo Motinos parapijos talkininkų vakariene.

• LAPKRIČIO 12 D. Vaidilos teatro premjera: Posėdis pragare.

• LAPKRIČIO 13 D., 11:30-3:00 val. parapijos salėje tradicinis šv. Jurgio parapijos festivalis.

• LAPKRIČIO 19 D. kariuomenės šventės minėjimas, Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 20 D. Korp! Fraternitas Lituanica 75 metų sukakties minėjimas Lietuvių Namuose.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

OPPORTUNITY FOR
RN/DIRECTOR OF NURSES
204 bed skilled NURSING HOME
knowledgeable of State & Federal regulations supervisory experience. Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies & fringe benefits.
APPLY TO:
SAVOY TERRACE
302 W. BURWASH
SAVOY, ILL. 61874 (29-38)

WANTED: One arm bandits, slot machines, music boxes, Wurlitzer jukeboxes, horn phonographs, almost any thing coin operated in any condition. Old fireman pictures and equip. Phone: 871-0273. (35-36)

MALONIAI KVIEČIAME CLEVELANDO
VISUOMENĘ DALYVAUTI

CLEVELANDO BALTIEČIŲ SAJUNGOS VAKARE-VAKARIENĖJE

šeštadienį, spalio 1 d., 7:30 val. vakaro,
LIETUVIŲ NAMŲ DIDŽIOJE SALĖJE.

Programoj pasirodys GRANDINĖLĖS 30 asmenų vienetas, Clevelando Operos Draugijos solistė AIJA JIRGENSON, ir Toronto Karališkos Muzikos Konservatorijos auklėtinė TIINA KIIK, kuri akordeonu pagros Scarlatti ir Handel kūrybinių ištraukas. Po programos bus šokiai.

Bilietai \$10.00 asmeniui kuriuos prašome užsisakyti pas B. Pautienienę (383-8225) ar A. Mackuvienę (692-2031).

CLEVELANDO BALTIEČIŲ
SAJUNGA

SUSITIKIMAS SU "DALIA"

Rugsėjo 25 d., 4 val.
DIEVO MOTINOS PARAPIJOS
MAŽOJOJ SALĖJ

įvyks rašytojo V. KAVALIŪNO naujojo
romano "DALIA" sutiktuvės.

Apie autorių kalbės sutiktuvų programos vadovas mokytojas ir Pedagoginių lituanistikos kursų dėstytojas Juozas Žilionis, o apie naująjį romaną DALIĄ — prof. dr. Danguolė Tamulionytė, "Lietuviais norime ir būt" knygos autorė. Ištraukas iš romano skaitys stud. Mirga Bankaitytė. Po programos — kavutė.

Knygos sutiktuvės rengia ir nuoširdžiai visus kviečia Dievo Motinos parapija.

Spalio 8 d., šeštadienį, 7 val. vak.
LIETUVIŲ NAMŲ DIDŽIOJOJ SALĖJ

įvyks Kar. A. Juozapavičiaus
šaulių kuopos

RUDENS BALIUS.

Programą atliks CLEVELANDO OKTETAS vadovaujamas R. BARICKO.

Šokiams gros MAČIO orkestras. Stalus rezervuoti pas J. Vencienę 942-5989 arba pas Joną Velykį tel. 480-0516.

Bilietai kaina \$15.00 asmeniui. Jaunimui pasiūkti \$5.00.

Maloniai kviečiame visus lietuvius atsilankyti ir praleisti linksmai vakarą.

K. A. J. VALDYBA

DIRVA

BALTIJOS VALSTYBIŲ ATSTOVAI DIPLOMATŲ TARPE WASHINGTON

Š. m. rugsėjo mėn. WASHINGTON DOSSIER iliustruotame žurnale leidžiamame Washington yra gražiai aprašyti visų valstybių diplomatinio misijų šefai — jų tarpe ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Pagal pateiktus duomenis iš viso J. A. V-bėse yra atstovaujamos 147 valstybės. Ambasadorių ir Chargés d'Affaires tarpe įrašyti yra ir Baltijos valstybių atstovai. Žurnale yra ambasadorių bei Chargé d'Affaires nuotraukos biografijos ir trumpai supažindinama su jų atstovaujama

kraštais. Tą proga rašoma, kad Baltijos valstybės buvo Sovietų Sąjungos okupuotos 1940 metais, bet JAV jų prievartinės inkorporacijos į Sovietų Sąjungą niekuomet nepripažino. JAV pripažįsta tų valstybių atstovus. Jie turi visas diplomatinės privilegijas ir imunitetą ir priduriama, kad pagal Valstybės Departamento atstovo pareikšimą jų vaidmuo yra išlaikyti laisvos Lietuvos, Latvijos, Estijos idealą.

• VI-tas Teatro Festivalis rengiamas šių metų Padėkos savaitgalyje Chicagoje. Jame dalyvaus Los Angeles, Toronto, Clevelando, Hamiltono, St. Pe-

tersburgo ir Rochesterio dramniai sambūriai. Jei dar yra egzistuojančių teatrų kituose JAV ir Kanados miestuose, bet jų adresų Festivalio rengimo komitetas nežino, ir kurie norėtų šiame Teatro Festivalyje dalyvauti, prašome skubiai — iki spalio mėn. 1 dienos atsiliepti šiuo adresu: **Mr. A. Kairys, P. O. Box 29060, Chicago, Ill. 60629.**

• VLIKo Seimas šiais metais vyks lapkričio 12-13 d. Detroite. Pasiruošimų darbams sudarytas komitetas pirmininkaujant Albertui Misiūnui, Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio pirmininkui. Šiais metais sueina 40-tis metų nuo VLIKo įsikūrimo.

• Antanas Tarvydas, gyv. Philadelphijoje, atnaujinamas prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

• Vytautas Beliajus švęs 42 metų žurnalo VILTIS sukaktį, Knights of Columbus salėje (1555 Grant St.), Denver, Col. spalio mėn. 22 d., 8 val. vakare. "Rūtos" šokėjai bus viena iš penkių grupių, pasirodančių šioje šventėje. Įėjimas \$4.00, užsisakant bilietus iš anksto, Užsakymus priima Vytautas Baliajus (839-1589). Tai puiki proga pamatyti įdomių šokių!

• A. Gilvydis, Dirvos skaitytojas ir rėmėjas Detroite, atnaujinamas prenumeratą, pridėjo Dirvai paremti auką 33 dol. Ačiū.

• Dr. P. Vileišis, gyv. Waterbury, Ct., atnaujinamas Dirvos pranešimą, pridėjo auką laikraščiui paremti 25 dol. Ačiū.

• Ramovės Clevelando skyrius Dirvai paremti per išd. P. Mainelį įteikė auką 20 dol. Ačiū.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujinami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojai:

W. Matulaitis, Marion .. 3.00
K. Leknius, Shelby10.00
D. Mikoliūnienė,
Cleveland100.00
V. Dzigas, Omaha 8.00
I. Grigaliūnaitė, Cleveland 3.00
V. Garlauskas, Sparta ..10.00
St. Butkaus šaulių
kuopa Detroite15.00
A. Kazis, Hot Springs ..13.00
Tėvai Jėzuitai Clevelande 5.00
R. Gulbinas, Palos Park 13.00
Gr. Kenter, Danbury ..13.00
J. Marčiukaitis, Vokietija 1.00
Amerikos Lietuvių
Taryba Clevelande25.00
K. Mykolaitis, Detroit ..10.00
R. Kot, Amsterdam 3.00
J. Adomaitis, Ville la Salle 8.00
I. Delvigs, Cleveland10.00
R. Švarcas, Seven Hills 10.00
K. Giedraitis, Ypsilanti ... 8.00
P. Klimas, Paryžius ... 3.00
E. Andruška, Woodhaven 20.00
P. Račiukaitis, Baltimore 3.00
J. Saikus, Cleveland 3.00
A. Meiliūnienė, Australija 3.00

Susijungė Kredito Unijos

Lietuvių Fondo Federalinis kredito kooperatyvas (unija), veikiantis Chicagoje, nuo 1983 m. rugsėjo 1 d. susijungė su Lietuvių Fed. kredito kooperatyvu KASA, esančia New Yorke (Richmond Hill). Abu kooperatyvai veikė tais pačiais pagrindais federalinės valdžios priežiūroje, todėl nariai ir taupytojai yra nepaliesiti. Visi indėliai yra ir pasilieka apdrausti Federalinės valdžios agentūroje iki 100,000 dol.

Susijungimui vienbalsiai pritarė abiejų kredito unių direktorių tarybos, nes tikslai yra tie patys, o veiklos galimybės žymiai prasiplės. Lietuvių Fondo kredito unija turi 4 milijonus indėlių, o KASA — 12 milijonų. Susijungtas kapitalas prašoks 16 milijonų ir turės 1700 narių.

KASOS nariais, kaip ir iki šiol, galės būti Lietuvių Fondo nariai ir Lietuvių Kultūros židinio rėmėjai, paaukoję nors ir simbolinę 5 dol. auką. Taupytojų patogumui didesnėse lietuvių

kolonijose bus steigiami skyriai, kad būtų prieinama platesnei visuomenei. Vienas iš artimoje ateityje atidaromų skyrių bus St. Petersburg Beach, Fl., kur yra susitelkę daug lietuvių. Su KASOS taupymo knyguote, pinigus įdėti ir išimti galės kiekvienoje vietoje, kur veikia kredito unijos skyriai. Nereikės vežiotis pinigų ir nešti riziką juos pamesti ar kitaip prarasti.

Didesnis kapitalas ir narių skaičius sudarys galimybę įvesti čekių operacijas. Jau dabar KASA vykdo tiesioginius socialinės pensijos (soc. sekr.) čekių pervedimus į turimą taupymo sąskaitą. Už taupymo sąskaitas bus mokama 9%, vietoj iki šiol mokėtų 8%. Už sertifikatus palūkanos mokamos dienos kursu.

Iki naujo narių susirinkimo, buvusios abiejų unių vadovybės pasilieka tos pačios. Lietuvių Fondo Fed. kredito unijos direktorių tarybos pirmininkas yra dr. Antanas Razma ir ždininkas adv. Povilas Žumbakis. Brukliniškės KASOS direktorių tarybos pirm. yra Vytautas Vebeliūnas ir išdinkė Laima Lileikienė.

Iš kredito unių susijungimo laimi taupytojai ir lietuviškos institucijos, nes numatomas didesnis pelnas, įgalins vadovybę didesnėmis sumomis paremti lietuvišką veiklą ir informacines įstaigas.

Naujas pavadinimas yra toks: KASA — Lietuvių Federalinis Kredito kooperatyvas (Lithuanian Federal Credit Union).

Šią informaciją suteikė dr. A. Razma, adv. P. Žumbakis ir V. Vebeliūnas.

(aj)

PADĖKA

Šių metų liepos 22 d. tragiška mirtis atskyrė nuo mūsų mylimą, vienintelį sūnų

A. + A.

VIDĄ KLIMAITĮ.

Ačiū visai Clevelando lietuvių visuomenei taip gausiai dalyvusiai šermentyse ir laidotuvsė.

Nuoširdžiai dėkojame visiems suvažiuavusiems iš toli atsisveikinti su Vidu ir palydėti Jį į amžino poilsio vietą.

Ačiū kun. Jonui Kidykui už atsisveikinimo maldas laidotuvių namuose. Ačiū kun. Leonui Zarembai bei koncelebravusiems kunigams A. Goldikovskui ir J. Kidykui už atlaikytas šv. Mišias bažnyčioje, prasmingą pamokslą ir palydėjimą į kapines. Ačiū kun. Gediminui Kijauskui ir kun. Juozui Vaišniui už atnašautas šv. Mišias Montrealyje ir Čikagoje bei atsiųstus suraminimo žodžius.

Ačiū Sigutei Lenkauskaitei už atsisveikinimo su Vidu Clevelando lietuviško jaunimo ir Lietuvių Bendruomenės vardu.

Ačiū Juliui ir Broniui Kazėnams už giedojimą šv. Mišių metu bažnyčioje ir Reginai Brazaitienei už palydėjimą vargonais.

Nuoširdus ačiū už aukas skirtas šv. Mišioms, Skautų Sąjungai bei šeimos nuožiūrai ir visiems, kurie patys šv. Mišias bei kitokias maldas užprašė.

Ačiū visiems už atsiųstas gėles, paguodos žodžius ir laiškus, užuojautas per spaudą ir telefoną.

Ačiū lietuviškai Radijo valandėlei ir jos vedėjui Juozui Stempužiui.

Ačiū Vido draugams karsto nešėjams: R. Aukštuoliui, A. Motskui, V. Nikštėnui, S. Obeleniui, dr. V. Stankui ir R. Strimačiui.

Ačiū Vladui Bacevičiui už Vido laidotuvių įamžinimą nuotraukose.

Ačiū laidotuvių direktoriams Wm. Jakubs ir sūnui už malonų patarnavimą.

Jūsų visų maldos ir nuoširdumas stiprina mus sunkaus atsiskyrimo valandą.

Tėvai

JULIJA IR FELIKSAS-VYTAUTAS
KLIMAIČIAI

A. A.

VERONIKAI VASILIAUSKIENEI

Lietuvoje išėjusiai į negrįžtamą kelionę, likusius liūdinčius seserį ONĄ ir LB valdybos narį JUOŽĄ-ŽEMAIČIUS, nuoširdžiai užjaučiame

LB Hot Springs apylinkės
valdyba

Mielai motinai

EMILIJAI BALIENEI

Lietuvoje mirus, dukrą JOANĄ RAČYLIE-
NĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir
kartu liūdime

Marija Peckienė
Aldona Drasutienė
Jolanta ir Šarūnas Peckai